

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 62
Bộ mới
Số 318
Thứ Sáu
23 tháng 10 năm 2026
14 tháng Chín, Bình Ngô

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

THỰC HIỆN THẮNG LỢI NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI LẦN THỨ I ĐẢNG BỘ TỈNH

Quốc hội nghe tờ trình, thẩm tra 3 dự án luật quan trọng về đất đai và nhà ở

(XEM TIẾP TRANG 2)

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn phát biểu tại Tổ.

Chủ tịch UBND tỉnh Phan Huy Ngọc kiểm tra, đôn đốc tiến độ các công trình trọng điểm

(XEM TIẾP TRANG 2)

Đồng chí Phan Huy Ngọc, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh nghe báo cáo tiến độ xây dựng Bệnh viện Đa khoa Tuyên Quang.

Ảnh: THANH PHÚC

Phó Chủ tịch Thường trực HĐND tỉnh Hà Minh Lợi làm việc với xã Cán Tỷ

(XEM TIẾP TRANG 2)

Đánh thức hương trà trên đỉnh Xà Phìn

(TRANG 7)

BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

Giới hạn của trách nhiệm và liêm chính

(XEM TIẾP TRANG 4)

NGƯỜI TỐT - VIỆC TỐT

Sáng mãi phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ"

Cựu chiến binh Tô Trọng Bôn, tổ dân phố 23, phường An Tường.

(XEM TIẾP TRANG 11)

Bài, ảnh: NGỌC NGÂN

Doanh nghiệp nỗ lực vượt khó, tăng tốc sản xuất cuối năm

>>TRANG 4

Công nhân Công ty Cổ phần Woodsland Tuyên Quang sản xuất gỗ xuất khẩu sang thị trường EU.

Bài, ảnh: QUỐC VIỆT

Quốc hội nghe tờ trình...

(TIẾP THEO TRANG 1)

Đoàn chủ tọa
tại phiên họp
sáng 22/10.

TIẾP tục chương trình Kỳ họp thứ Hai, Quốc hội khóa XVI, sáng 22/10, Quốc hội thảo luận tại tổ về 3 dự án luật: Luật Đất đai (sửa đổi), Luật Nhà ở (sửa đổi), Luật Kinh doanh bất động sản (sửa đổi).

Thảo luận tại Tổ, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn cho biết, Luật Đất đai năm 2024 đã thể chế hóa nhiều nội dung của Nghị quyết số 18 của Trung ương, trong đó có việc bổ khung giá đất, xây dựng bảng giá đất theo hướng thị trường, mở rộng quyền của người sử dụng đất, gắn thu hồi đất với bồi thường, hỗ trợ, tái định cư...

Tuy nhiên, sau hơn một năm thực hiện, đặc biệt từ khi mô hình chính quyền địa phương hai cấp đi vào hoạt động ngày 1/7/2025, Luật Đất đai đã bộc lộ một số điểm nghẽn lớn, tập trung ở quy hoạch, định giá đất, thu hồi đất, giao đất và cho thuê đất.

"Việc sửa đổi Luật liên này cần hướng tới xây dựng một đạo luật quy định khung nguyên tắc, kết hợp với cơ chế linh hoạt, bảo đảm tính ổn định, tránh phải sửa đổi liên tục; đồng thời đồng bộ với cải cách hành chính, chuyển đổi số và các luật liên quan như Luật Đầu tư, Luật Nhà ở, Luật Kinh doanh bất động sản, Luật Quy hoạch", Chủ tịch Quốc hội nêu rõ.

Đóng góp ý kiến về dự án Luật Nhà ở (sửa đổi), Phó Chủ tịch Quốc hội, Thượng tướng Nguyễn Đoàn Anh cho rằng, việc kiểm soát bán lại nhà ở xã hội phải đồng thời bảo vệ quyền lợi của người đã mua nhà hợp pháp. Không để ưu đãi của Nhà nước trở thành khoản thu lợi bất hợp lý...

Trình bày Tờ trình dự án Luật Kinh doanh bất động sản (sửa đổi), Bộ trưởng Bộ Tư pháp Hoàng Thanh Tùng nhấn mạnh, dự thảo luật sửa đổi lần

này đã kế thừa cơ bản phạm vi điều chỉnh của Luật Kinh doanh bất động sản năm 2023, đồng thời làm rõ không áp dụng đối với giao dịch nhà ở xã hội, nhà ở chính sách.

Phát biểu tại phiên thảo luận, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Hồng Diên nhấn mạnh, ba dự án Luật Đất đai (sửa đổi); dự án Luật Nhà ở (sửa đổi); dự án Luật Kinh doanh bất động sản (sửa đổi) có phạm vi điều chỉnh khác nhau nhưng có mối quan hệ hữu cơ, điều chỉnh các khâu liên tiếp trong quá trình hình thành, xác lập và chuyển đổi các quyền đối với đất đai và bất động sản.

Luật Đất đai xác lập nền tảng pháp lý về quyền sử dụng đất. Luật Nhà ở quy định việc hình thành, xác lập và bảo vệ quyền sở hữu nhà ở. Luật Kinh doanh bất động sản điều chỉnh việc đưa các quyền tài sản đó vào giao dịch trên thị trường. Vì vậy, Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Hồng Diên cho rằng, một vấn đề cần đặc biệt quan tâm đó là tính thống nhất, đồng bộ giữa 3 luật, nhất là các quy định liên quan đến quyền sở hữu, quyền sử dụng đất và việc thực hiện các quyền đối với bất động sản. Không để luật này cho phép sở hữu, luật khác cho phép giao dịch, nhưng khi thực hiện thì lại vướng về quyền sử dụng đất, đăng ký tài sản hoặc cấp giấy chứng nhận, gây khó khăn trong áp dụng và ảnh hưởng đến an toàn pháp lý của thị trường, quyền lợi hợp pháp của người dân và doanh nghiệp.

DUY ĐỨC (Tổng hợp)

Phó Chủ tịch Thường trực...

(TIẾP THEO TRANG 1)

SÁNG 22-10, đồng chí Hấu Minh Lợi, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực HĐND tỉnh đến làm việc với Ban Thường vụ Đảng ủy xã Cán Tỷ về kết quả thực hiện nhiệm vụ 9 tháng, phương hướng, nhiệm vụ 3 tháng cuối năm 2026.

Trong 9 tháng năm 2026, xã Cán Tỷ tập trung phát triển kinh tế - xã hội, tổng diện tích gieo trồng đạt 1.934 ha, bằng 91% kế hoạch; chuyển đổi 221,01 ha cây trồng kém hiệu quả sang cây trồng có giá trị kinh tế cao. Tỷ lệ che phủ rừng đạt 64,59%; địa phương đón trên 15.200 lượt khách du lịch, thu ngân sách nhà nước trên địa bàn đạt 344,32% kế hoạch. Công tác xây dựng nông thôn mới, chăm sóc sức khỏe Nhân dân, bảo đảm an sinh xã hội, quốc phòng, an ninh được quan tâm thực hiện.

Bên cạnh kết quả đạt được, một số chỉ tiêu sản xuất chưa đạt tiến độ; việc cải tạo chuồng trại chăn nuôi còn chậm, sản xuất nông nghiệp quy mô nhỏ, liên kết tiêu thụ sản phẩm hạn chế. Tiến độ giải ngân vốn đầu tư công, các Chương trình mục tiêu Quốc gia và thực hiện một số chỉ tiêu về môi trường, bảo hiểm xã hội tự nguyện còn thấp.

Kết luận buổi làm việc, đồng chí Hấu Minh Lợi, Phó Chủ tịch Thường trực HĐND tỉnh đề nghị xã Cán Tỷ rà soát các chỉ tiêu chưa đạt, tập trung cơ cấu lại sản xuất nông nghiệp, phát triển cây trồng có

Đồng chí Phó Chủ tịch Thường trực HĐND tỉnh Hấu Minh Lợi kiểm tra tiến độ xây dựng Dự án Trường Nội trú liên cấp xã Cán Tỷ.

giá trị kinh tế, tăng cường liên kết tiêu thụ sản phẩm; chủ động phòng, chống dịch bệnh trên cây trồng, vật nuôi. Đồng thời, đẩy nhanh tiến độ thực hiện, giải ngân vốn đầu tư công và các Chương trình mục tiêu Quốc gia; quan tâm các lĩnh vực giáo dục, y tế, an sinh xã hội, cải cách hành chính, đảm bảo quốc phòng, an ninh, góp phần hoàn thành các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 2026.

Tin, ảnh: SƠN HÀ

Chủ tịch UBND tỉnh...

(TIẾP THEO TRANG 1)

SÁNG 22-10, đồng chí Phan Huy Ngọc, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh kiểm tra tiến độ thi công Dự án đầu tư xây dựng Bệnh viện Đa khoa tỉnh Tuyên Quang; đoạn 8,1 km đầu tuyến Cao tốc Tuyên Quang - Hà Giang (giai đoạn 1) và Dự án tuyến đường từ thị trấn Sơn Dương đi xã Tân Trào. Cùng đi có lãnh đạo các sở, ngành, Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng công trình số 1 tỉnh và đại diện các đơn vị thi công, tư vấn giám sát.

Tại công trường Dự án đầu tư xây dựng Bệnh viện Đa khoa tỉnh Tuyên Quang, đồng chí Chủ tịch UBND tỉnh nghe Ban Quản lý dự án và các nhà thầu báo cáo tiến độ, những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thi công, cung ứng vật tư, thiết bị và công tác chuẩn bị mua sắm thiết bị y tế phục vụ bệnh viện đi vào hoạt động.

Dự án đầu tư xây dựng Bệnh viện Đa khoa tỉnh Tuyên Quang quy mô 1.000 giường bệnh, tổng mức đầu tư 1.796,7 tỷ đồng được khởi công từ tháng 12-2023. Sau gần 3 năm triển khai, tổng giá trị khối lượng hoàn thành của giai đoạn 1 ước đạt 1.047,45 tỷ đồng, tương đương khoảng 95,5% giá trị hợp đồng...

Qua kiểm tra thực tế, đồng chí Phan Huy Ngọc yêu cầu các nhà thầu phải tập trung cao nhất cho công tác thi công, khắc phục tình trạng chưa chủ động trong huy động nguồn lực tại Gói thầu số 15. Các đơn vị cần rà soát tiến độ theo từng ngày, từng tuần; tập trung tối đa nhân lực, máy móc, thiết bị, vật tư tại công trường, tổ chức thi công 3 ca liên tục để bù đắp thời gian chậm tiến độ.

Đồng chí yêu cầu đơn vị quản lý dự án và tư vấn giám sát tăng cường cán bộ thường xuyên có mặt tại công trường, bám sát tiến độ, chất lượng, khối lượng thi công; kịp thời phát hiện, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc phát sinh, bảo đảm công trình hoàn thành đúng yêu cầu.

Kiểm tra tại đoạn tuyến dài 8,1 km đầu tuyến Cao tốc Tuyên Quang - Hà Giang (giai đoạn 1), đồng chí Phan Huy Ngọc ghi nhận công tác giải phóng mặt bằng cơ bản hoàn thành. Hiện các đơn vị đang tích cực tổ chức thi công, huy động khoảng 199 phương tiện, máy móc và 350 công nhân, kỹ thuật viên tập trung trên công trường. Nhà thầu cam kết đẩy nhanh tiến độ, phấn đấu hoàn thành toàn bộ đoạn tuyến vào ngày 31-5-2027, vượt tiến độ kế hoạch 5 tháng.

Đồng chí Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu chủ đầu tư, chính quyền địa phương tiếp tục bảo đảm mặt bằng phục vụ thi công, tăng cường tuyên truyền, vận động người dân phối hợp trong quá trình triển khai dự án. Đối với những vấn đề phát sinh tại hiện trường, chủ đầu tư, nhà thầu và đơn vị tư vấn giám sát phải chủ động phối hợp xử lý, không để ảnh hưởng đến tiến độ chung.

Đồng chí hoan nghênh tinh thần tích cực của các nhà thầu trong tổ chức thi công, đồng thời yêu cầu tiếp tục huy động tối đa nhân lực, phương tiện, tranh thủ điều kiện thời tiết thuận lợi để đẩy nhanh tiến độ. Trong quá trình thi công, đặc biệt đối với các hạng mục đào, đắp và những khu vực địa hình phức tạp, phải đặt yêu cầu an toàn lên hàng đầu, bảo đảm an toàn cho người, phương tiện và công trình.

Đối với Dự án tuyến đường từ thị trấn Sơn Dương đi xã Tân Trào, hiện mặt bằng cơ bản đáp ứng yêu cầu thi công. Các nhà thầu đang tập trung máy móc, nhân lực triển khai đồng loạt các hạng mục. Khoảng 50 - 60 phương tiện, máy móc được huy động trên công trường, tranh thủ thời tiết thuận lợi để đẩy nhanh khối lượng.

Các đơn vị cam kết hoàn thành dự án theo đúng tiến độ. Đồng chí Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu Ban Quản lý dự án phối hợp chặt chẽ với chính quyền các xã trong quá trình thi công, nhất là việc bố trí các vị trí đỗ tải, bảo đảm hoạt động thi công liên tục, đúng quy định và không làm ảnh hưởng đến tiến độ dự án.

Đồng chí Phan Huy Ngọc yêu cầu các đơn vị liên quan tiếp tục bám sát hiện trường, chủ động phối hợp giải quyết những vấn đề phát sinh, tạo điều kiện thuận lợi để nhà thầu tổ chức thi công, bảo đảm tiến độ dự án.

THANH PHÚC

Chiến lược công tác tư tưởng trong tình hình mới

Bám sát tinh thần Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 22/8/2026 của Bộ Chính trị về Chiến lược công tác tư tưởng trong bối cảnh mới, Đảng bộ tỉnh đang cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết gắn với chuyển đổi số và thực tiễn cơ sở nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức Đảng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên vững vàng về chính trị, trong sáng về đạo đức.

Đổi mới công tác tư tưởng từ cơ sở

TRONG bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư với sự thay đổi nhanh chóng của công nghệ số, AI vừa là cơ hội, đồng thời cũng đặt ra thách thức to lớn, trong đó có công tác tư tưởng trong bối cảnh mới. Khi công nghệ có thể làm thay đổi thông tin, làm con người thay đổi cách tiếp nhận thông tin, thì niềm tin là vấn đề trung tâm và hiệu quả của công tác tư tưởng cần phải đo, đếm được.

Tại Tuyên Quang, chuyển đổi số trong công tác xây dựng Đảng đang từng bước được triển khai gắn với đổi mới phương thức lãnh đạo, quản lý và điều hành. Đến nay 128/128 đảng ủy trực thuộc đã hoàn thành chuẩn hóa dữ liệu tổ chức đảng, đảng viên; việc ứng dụng công nghệ trong quản lý, điều hành và tổ chức hội nghị góp phần nâng cao hiệu quả xử lý công việc trong các cơ quan Đảng.

Đồng chí Tô Viết Hiệp, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Lâm Bình, nhấn mạnh: "Chuyển đổi số trước hết là sự chuyển đổi về nhận thức, tư duy và phương pháp làm việc của mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu. Địa phương cũng tổ chức các hoạt động bồi dưỡng ứng dụng tư tuệ nhân tạo cho cán bộ, công chức, đảng viên và các lớp "Bình dân học vụ số" phục vụ người dân. Những cách làm này góp phần nâng cao kỹ năng số, mở rộng khả năng tiếp cận thông tin và tạo điều kiện để công nghệ phục vụ thiết thực hơn đời sống cộng đồng.

Chị Ma Thị Biền, thôn Làng Chùa, xã Lâm Bình bày tỏ, thông qua các lớp "Bình dân học vụ số", người dân không chỉ được trang bị kiến thức, kỹ năng sử dụng các nền tảng số, tiếp cận dịch vụ công trực tuyến mà còn nâng cao nhận thức, kỹ năng nhận diện, kiểm chứng thông tin trên không gian mạng, tăng khả năng đề kháng trước các thông tin xấu độc, sai sự thật. Từ đó, mỗi người dân có thể chủ động tiếp cận, chia sẻ thông tin chính thống, góp phần lan tỏa những giá trị tích cực trong cộng đồng và nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền tại cơ sở.

Ở xã Nhữ Khê, việc sử dụng Sổ tay đảng viên điện tử tại 34 chi bộ với 1.071 đảng viên tạo thuận lợi cho việc tiếp cận tài liệu, chuẩn bị nội dung và tổ chức sinh hoạt chi bộ. Đây là hướng đổi mới phương thức hoạt động của tổ chức Đảng, góp phần nâng cao tính chủ động của đảng viên. Tuy nhiên, công nghệ chỉ là công cụ hỗ trợ; chất lượng sinh hoạt vẫn phải được quyết định bởi tinh thần tự phê bình và phê bình, tính chiến đấu, trách nhiệm tham gia thảo luận và hiệu quả thực hiện nghị quyết.

Đảng viên Triệu Thị Hương, thôn Tả Van, xã Lao Chải cho biết: Sổ tay đảng viên điện tử giúp đảng viên thuận tiện tiếp cận các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các văn bản chỉ đạo của cấp ủy.

Lãnh đạo Đảng ủy xã Chiêm Hòa nắm tình hình thực hiện các nhiệm vụ ở Chi bộ thôn Ngọc Long.

Thông qua ứng dụng, việc cập nhật thông tin, nghiên cứu tài liệu, nắm bắt nhiệm vụ chính trị của địa phương trở nên nhanh chóng, thuận tiện hơn, góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm, phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của mỗi đảng viên trong thực hiện nhiệm vụ.

Củng cố niềm tin, tạo đồng thuận xã hội

Để cụ thể hóa Nghị quyết số 25-NQ/TW, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Kế hoạch số 220-KH/TU ngày 30/9/2026 về triển khai thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW, ngày 22/8/2026 của Bộ Chính trị về Chiến lược công tác tư tưởng trong bối cảnh mới. Qua đó, tạo chuyển biến căn bản về nhận thức và hành động của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và cả hệ thống chính trị về vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng của công tác chính trị, tư tưởng của Đảng trong giai đoạn phát triển mới.

Theo kế hoạch, công tác tư tưởng được xác định là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, phải được triển khai khai chủ động, sắc bén, thuyết phục, kịp thời và hiệu quả. Trọng tâm là chuyển từ quản lý thông tin sang dẫn dắt nhận thức xã hội, củng cố niềm tin của Nhân dân; đồng thời kết hợp chặt chẽ hoạt động trên không gian thực và không gian số.

Kế hoạch xác định 3 khâu đột phá, gồm: Đổi mới phương thức lãnh đạo công tác tư tưởng; chuyển mạnh sang dẫn dắt nhận thức xã hội; Đổi mới nâng cao chất lượng tuyên truyền và truyền thông chính sách; Đột phá về dữ liệu, đội ngũ và phương thức quản trị công tác tư tưởng.

Đồng thời, tập trung đẩy mạnh học tập và thực hành theo Bác; đổi mới giáo dục lý luận chính trị và nâng cao chất lượng nghiên cứu, phát triển lý luận; đổi mới, nâng cao chất lượng tuyên

truyền, quán triệt, triển khai Nghị quyết và truyền thông chính sách. Đổi mới nội dung, phương thức công tác tư tưởng; kiên quyết bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch và bảo đảm an ninh tư tưởng trên địa bàn tỉnh.

Cùng với đó, xây dựng hệ sinh thái thông tin chính thống, tích cực, nhân văn; phát huy vai trò chủ thể của Nhân dân; xây dựng chuẩn mực ứng xử trong xã hội và trên không gian số; phát huy vai trò của MTTQ, các đoàn thể, người có uy tín, báo cáo viên, tuyên truyền viên và Tổ công nghệ số cộng đồng; đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tư tưởng đối ngoại và thông tin đối ngoại của tỉnh.

Kế hoạch ưu tiên nguồn lực cho 6 nhóm nhiệm vụ nền tảng, quyết định chất lượng công tác tư tưởng từ tỉnh đến cơ sở, gồm: xây dựng phương thức nắm bắt, phân tích, dự báo tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trên nền tảng dữ liệu dùng chung; triển khai mô hình công tác tư tưởng ở cơ sở phù hợp với chính quyền địa phương 2 cấp; thiết lập cơ chế phối hợp xử lý các vấn đề tư tưởng, thông tin phức tạp; xây dựng mạng lưới nông cốt tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng biên giới và địa bàn tôn giáo; nâng cao sức đề kháng thông tin của Nhân dân gắn với "Bình dân học vụ số"; xây dựng Bộ thông điệp tư tưởng - truyền thông về Tuyên Quang, bảo đảm thống nhất thông tin đối nội, đối ngoại. Đồng thời, đẩy mạnh truyền thông chính sách xuyên suốt từ khâu xây dựng, ban hành đến tổ chức thực hiện; chủ động cung cấp thông tin chính thống, giải thích những vấn đề mới, được dư luận quan tâm, góp phần tạo đồng thuận xã hội.

Xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức trong môi trường số là yêu cầu cấp thiết, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng và củng cố niềm tin của Nhân dân. Với quyết tâm cụ thể hóa Nghị quyết số 25-NQ/TW bằng những nhiệm vụ, giải pháp thiết thực, Tuyên Quang đang từng bước đổi mới phương thức công tác tư tưởng, gắn chuyển đổi số với nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên. Phát huy vai trò của công nghệ đi đôi với giữ vững bản lĩnh chính trị, chuẩn mực đạo đức và trách nhiệm nêu gương, Đảng bộ tỉnh quyết tâm xây dựng Đảng vững mạnh từ tư tưởng đến hành động, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Bài, ảnh: NGỌC HUNG

TIÊU ĐIỂM - DƯ LUẬN

Xây dựng cơ chế phù hợp

THẢO luận về Luật Khám bệnh, chữa bệnh và Luật Dược tại kỳ họp Quốc hội đang diễn ra, Thủ tướng nêu câu hỏi: "Tại sao các bệnh viện tư nhân đều có thể mua được thuốc và trang thiết bị y tế ở mức giá rất phù hợp, mà các bệnh viện công lại không mua được?". Câu hỏi đặt ra vấn đề xây dựng cơ chế phù hợp về mua sắm công trong lĩnh vực y tế, nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách và giảm chi phí khám, chữa bệnh cho người dân.

Trên thực tế, bệnh viện công phải tuân thủ các quy định về đấu thầu, dự toán, thẩm định và giám sát nhằm bảo đảm công khai, minh bạch, phòng chống tham nhũng, thất thoát. Tuy nhiên, nếu quy trình phức tạp, thiếu linh hoạt hoặc trách nhiệm pháp lý chưa rõ ràng, việc mua sắm có thể kéo dài, làm giảm khả năng chủ động lựa chọn nhà cung cấp và đàm phán giá. Vì vậy, vấn đề cốt lõi không phải là nơi lòng kiểm soát, mà là xây dựng cơ chế mua sắm phù hợp, vừa bảo đảm minh bạch, vừa nâng cao hiệu quả kinh tế.

Vụ việc tại Công ty Cổ phần đầu tư Y tế Việt Mỹ gần đây khi thành lập nhiều công ty tại nước ngoài để mua đi bán lại, nâng giá thiết bị y tế và thuốc tân được trước khi nhập khẩu vào Việt Nam, bán cho các cơ sở y tế với giá cao cho thấy những lỗ hổng trong kiểm soát giá nhập khẩu và tính minh bạch của chuỗi cung ứng có

thể làm gia tăng chi phí y tế, ảnh hưởng đến ngân sách nhà nước và quyền lợi người bệnh.

Từ thực tế này, dư luận cho rằng cần hoàn thiện cơ chế đấu thầu tập trung đối với thuốc, vật tư thông dụng có nhiều nhà cung cấp, nhu cầu lớn; đồng thời công khai dữ liệu giá nhập khẩu, giá trúng thầu và các điều kiện hợp đồng để phát hiện chênh lệch bất hợp lý. Đối với thuốc đặc trị, thiết bị chuyên dụng hoặc hàng hóa có ít nhà cung cấp, cần có cơ chế đàm phán giá linh hoạt, minh bạch, phù hợp với đặc thù thị trường.

Bên cạnh đó, cần kiểm soát chặt chẽ các giao dịch liên kết, hoạt động mua bán qua nhiều pháp nhân trung gian ở nước ngoài; tăng cường phối hợp giữa cơ quan y tế, hải quan, thuế và cơ quan đấu thầu để xác minh giá gốc, ngăn chặn chuyển giá, gian lận và thông đồng. Đồng thời, phải phân định rõ trách nhiệm, bảo vệ người thực hiện đúng quy định và xử lý nghiêm hành vi trục lợi.

Bởi mục tiêu cuối cùng không chỉ là mua sắm đúng quy trình, mà là mua được thuốc và thiết bị với giá hợp lý, bảo đảm chất lượng và nguồn cung ổn định. Có như vậy, chi phí đầu vào sẽ giảm thực chất, ngân sách và quỹ bảo hiểm y tế sẽ được sử dụng hiệu quả hơn, tạo điều kiện giảm chi phí khám, chữa bệnh và nâng cao khả năng tiếp cận dịch vụ y tế của người dân.

NGỌC LINH

Cuối năm là thời điểm nước rút để các doanh nghiệp tăng tốc bắt phá, hoàn thành chỉ tiêu kế hoạch năm 2026, tạo đà tăng trưởng năm 2027. Trước diễn biến này, các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh đang tập trung nhân lực, thiết bị, đẩy nhanh sản xuất, kinh doanh, bảo đảm tiến độ đơn hàng và phấn đấu hoàn thành các chỉ tiêu kế hoạch.

Giữ vững nhịp điệu sản xuất

NĂM 2026, tình hình kinh tế thế giới tiếp tục có nhiều biến động, các doanh nghiệp đối diện không ít khó khăn, thách thức. Giá nguyên liệu không ổn định, nguồn cung ứng đứt gãy cục bộ, chi phí logistics leo thang, áp lực duy trì lực lượng lao động ổn định.

Bà Nguyễn Thị Thu, Tổng Giám đốc, Công ty Cổ phần Tổng Công ty May Tuyên Quang LGG chia sẻ: Khó khăn lớn nhất hiện nay của doanh nghiệp là tình trạng thiếu hụt đơn hàng, áp lực từ giá nguyên liệu biến động và chi phí vận chuyển tăng cao. Để đạt được mục tiêu tăng trưởng cũng như việc làm, tăng nhập ổn định cho gần 1.000 lao động, công ty đã chủ động điều chỉnh phương án sản xuất linh hoạt theo thị trường. Cùng với việc tích cực tìm kiếm thị trường mới, công ty tập trung nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm để khẳng định uy tín với các đối tác truyền thống.

Nằm trong Khu Công nghiệp Long Bình An, Nhà máy Sản xuất chế biến gỗ của Công ty TNHH Sao Việt Tuyên Quang có diện tích trên 2 ha với quy mô 20.000 m³/năm, từ khi đi vào hoạt động, nhà máy luôn tạo việc làm cho gần 500 lao động tại địa phương, với mức

Doanh nghiệp nỗ lực vượt khó, tăng tốc sản xuất cuối năm

Công nhân Công ty TNHH Sao Việt Tuyên Quang tập trung sản xuất các đơn hàng xuất khẩu.

thu nhập từ 8 đến 10 triệu đồng/người/tháng. Việc nhà máy mở rộng quy mô sản xuất, đầu tư dây chuyền, thiết bị hiện đại, tự động hóa cao đã góp phần nâng cao năng lực cho doanh nghiệp cả về quy mô sản xuất và chất lượng sản phẩm. Theo Báo cáo của công ty, trong 9 tháng đầu năm, doanh thu của công ty đạt trên 400 tỷ đồng, nộp ngân sách trên 15 tỷ đồng, bước vào những tháng cuối năm là thời điểm vàng để tăng tốc sản xuất, phấn đấu đạt và vượt kế hoạch đề ra, cùng với triển khai nhiều biện pháp kỹ thuật công ty đang tập trung nhân lực, đầu tư máy móc, thiết bị đẩy nhanh tiến độ các đơn hàng đã ký kết.

Trước sự sụp đổ từ biến động giá nguyên, nhiên liệu, chi phí vận chuyển và những khó khăn

của thị trường tiêu thụ. Công ty Cổ phần Xi măng Tân Quang chủ động rà soát hoạt động sản xuất, tìm giải pháp kiểm soát chi phí, nâng cao hiệu quả vận hành dây chuyền, đồng thời duy trì chất lượng sản phẩm và ổn định việc làm cho người lao động. Ông Tổng Thanh Sơn, Giám đốc Công ty Cổ phần Xi măng Tân Quang, cho biết: Quý IV là thời điểm nước rút cho kế hoạch sản xuất cả năm của công ty, trên cơ sở bám sát diễn biến thị trường, chủ động xây dựng phương án tiêu thụ phù hợp với nhu cầu thực tế. Công ty sẽ đẩy mạnh tìm kiếm thị trường mới, duy trì khách hàng truyền thống và bảo đảm chất lượng sản phẩm, nâng cao sức cạnh tranh, phấn đấu hoàn thành các chỉ tiêu, kế hoạch năm 2026.

Đồng hành cùng doanh nghiệp

Đồng hành cùng doanh nghiệp, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, các cấp, ngành, địa phương trong tỉnh đã quyết liệt tháo gỡ khó khăn cho sản xuất - kinh doanh. Các giải pháp tập trung khơi thông rào cản vốn vay, cải thiện môi trường đầu tư và đẩy mạnh cải cách hành chính, tối ưu hóa thời gian giải quyết thủ tục cho doanh nghiệp.

Trong cuộc họp về kịch bản tăng trưởng quý IV, đồng chí Chủ tịch UBND tỉnh Phan Huy Ngọc nhấn mạnh: Áp lực về những con số phần trăm không phải là gánh nặng, mà chính là biên độ của dự địa và cơ hội để Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân các dân

tộc trong tỉnh khẳng định bản lĩnh, biến quyết tâm thành hành động thực chất. Mang theo tinh thần 6 rõ "rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ thẩm quyền, rõ thời gian, rõ kết quả", bước vào quý IV, giai đoạn nước rút với khối lượng công việc rất lớn, Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu: Các ngành, địa phương bám sát thực tiễn, xây dựng chỉ tiết từng phần việc, tập trung cao độ, làm việc với "200% công suất" và đề cao trách nhiệm người đứng đầu. Trọng tâm hàng đầu là đẩy mạnh giải ngân vốn đầu tư công, các Chương trình mục tiêu Quốc gia; tháo gỡ vướng mắc để đẩy nhanh tiến độ các công trình trọng điểm và dự án ngoài ngân sách. Các cấp, các ngành cần lượng hóa kết quả qua hệ thống chỉ tiêu KPI cụ thể; tập trung giải quyết dứt điểm các dự án tồn đọng; tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, nhất là về vật liệu xây dựng và khoáng sản. Về công nghiệp, Sở Công thương, Ban Quản lý các khu công nghiệp và khu kinh tế tỉnh hỗ trợ doanh nghiệp nhanh chóng triển khai các dự án, sớm tham gia vào thị trường.

Cùng với nỗ lực vượt khó của các doanh nghiệp, hiện nay, các ngành, các địa phương trên địa bàn tỉnh cũng đang tập trung rà soát, đánh giá lại khả năng thực hiện kế hoạch của từng nhóm, ngành hàng. Trên cơ sở đó, tiếp tục triển khai nhiều giải pháp đồng hành, tháo gỡ khó khăn cho hoạt động sản xuất, kinh doanh, góp phần tích cực thúc đẩy kinh tế của tỉnh tiếp tục có những bứt phá mới.

Bài, ảnh: QUỐC VIỆT

Giới hạn của trách nhiệm... (TIẾP THEO TRANG 1)

ĐẤT nước muốn phát triển không thể thiếu những người dám nghĩ, dám làm, dám đi ra khỏi lối mòn để tìm những con đường mới. Nhìn lại lịch sử, nhiều bước tiến của đất nước bắt đầu từ những người dám đối diện với cái cũ, tìm cách tháo gỡ những ràng buộc không còn phù hợp để mở đường cho thực tiễn.

Khoản trong nông nghiệp ở tỉnh Vĩnh Phúc (cũ) những năm 1960 là một thí dụ. Những thử nghiệm trong nông nghiệp của Bí thư Tỉnh ủy Kim Ngọc từng gặp không ít trở ngại, thậm chí ông bị kiểm điểm, nhưng thực tiễn đã chứng minh hiệu quả của một cách làm mới, góp phần gọi mở quá trình đổi mới cơ chế quản lý nông nghiệp sau này. Hay công trình đường dây 500 kV Bắc - Nam, trong bối cảnh có nhiều ý kiến nghi ngờ về tính khả thi, vẫn được quyết tâm thực hiện và trở thành công trình có ý nghĩa đặc biệt đối với sự phát triển đất nước. Những câu chuyện ấy cho thấy: Nếu không có người dám bước ra khỏi lối mòn, nhiều cánh cửa phát triển có thể không bao giờ được mở ra.

Nhưng đổi mới không đồng nghĩa với làm khác bằng mọi giá. Không phải mọi hành vi "xé rào" đều là dám nghĩ, dám làm; không phải cứ gắn thêm hai chữ "sáng tạo" là biến một quyết định sai trở nên chính đáng. Ranh giới giữa

dám làm vì lợi ích chung và lợi dụng cái chung để phục vụ lợi ích riêng có thể rất mong manh, nhưng không được phép nhập nhằng. Người dám nghĩ, dám làm có thể chấp nhận rủi ro của cái mới, nhưng không thể nhân danh cái mới để mưu lợi, càng không thể vượt qua giới hạn liêm chính.

Đây là vấn đề càng cần được đặt ra khi Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 24-NQ/TW, ngày 22/8/2026 về phát huy tính tiên phong, gương mẫu, tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong kỷ nguyên mới. Nghị quyết vừa khơi dậy tinh thần đổi mới vì lợi ích chung, vừa yêu cầu phân định rõ giữa rủi ro khách quan, sai sót không có ý cố ý vi phạm; giữa đổi mới, sáng tạo vì lợi ích chung với lợi dụng đổi mới để hợp thức hóa sai phạm, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, lợi ích riêng. Đảng chủ ý, Nghị quyết đặt ra yêu cầu thực hiện nhất quán cơ chế "giao quyền giám sát thực thi - quản trị rủi ro - đánh giá bằng kết quả", đồng thời kiên quyết xử lý hành vi lợi dụng đổi mới, sáng tạo để vụ lợi.

Tinh thần ấy rất cần thiết. Bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm không có nghĩa là bảo vệ mọi việc họ làm dù sai trái; chấp nhận rủi ro của đổi mới không đồng nghĩa với chấp nhận tham nhũng,

lãng phí, tiêu cực. Đây là ranh giới cần được phân định để không cho phép cá nhân nào được mượn danh "đột phá", "thí điểm", "xã hội hóa", "việc chung" để che giấu lợi ích riêng.

Vì vậy, muốn phân biệt đổi mới với lợi dụng đổi mới, không thể chỉ nhìn vào kết quả thành công hay thất bại mà phải nhìn vào mục tiêu, động cơ, cách làm, lợi ích phát sinh, mức độ minh bạch và thái độ của người thực hiện trước sự kiểm tra, giám sát. Một sáng kiến có thể không thành công nhưng nếu được thực hiện vì lợi ích chung, minh bạch, đúng thẩm quyền và không vụ lợi thì cần được nhìn nhận khác với hành vi cố ý làm sai rồi tìm cách hợp thức hóa.

Nếu không làm rõ ranh giới ấy, một nghịch lý rất nguy hiểm có thể xuất hiện: Người làm đúng vì lợi ích chung trở nên dè dặt, còn người làm sai lại tìm được một vỏ bọc để che giấu hành vi của mình. Khi đó, chính sách khuyến khích đổi mới sẽ bị tổn thương từ bên trong, niềm tin vào những chủ trương đúng đắn cũng có thể bị bào mòn bởi người đã lợi dụng nó. Đổi mới là để mở đường cho cái mới, làm cho những điều tốt đẹp có thêm cơ hội được thực hiện. Nhưng dù đổi mới đến đâu, vẫn phải giữ được giới hạn của trách nhiệm và liêm chính.

BÁCH HOÀNG (Theo Báo Nhân Dân)

Gỡ điểm nghẽn cải cách hành chính

Từ những cách làm gần Dân ở cơ sở đến quyết tâm xử lý các điểm nghẽn trong 100 ngày của UBND tỉnh, chuyển đổi số đang tạo động lực mới cho cải cách hành chính (CCHC). Mục tiêu không chỉ là tăng số lượng hồ sơ trực tuyến, mà còn đơn giản hóa thủ tục, khai thác hiệu quả dữ liệu và nâng cao chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp.

Đưa dịch vụ công đến gần Dân

Tại phiên chợ vùng cao xã Mèo Vạc, cán bộ xã trực tiếp tuyên truyền, hướng dẫn người dân thực hiện TTHC. Có mặt tại đây, chị Sùng Mỹ Yên chia sẻ: Trước đây, có những giấy tờ mình chưa biết làm trên điện thoại, phải hỏi cán bộ. Hôm nay được cán bộ hướng dẫn tận tình, chỉ từng bước nên tôi cũng hiểu hơn cách làm. Bà con đi chợ phiên vừa được hướng dẫn, vừa làm được thủ tục, đỡ phải đi lại nhiều lần. Mong rằng cán bộ thường xuyên đến hướng dẫn để bà con biết sử dụng dịch vụ công trực tuyến, làm giấy tờ thuận tiện hơn.

Với người dân vùng cao, việc giải quyết một thủ tục không chỉ là hoàn thành giấy tờ mà còn liên quan đến thời gian, quãng đường đi lại và khả năng tiếp cận các dịch vụ công. Từ đặc thù địa bàn, xã Mèo Vạc đã lựa chọn những cách làm phù hợp để đưa CCHC và chuyển đổi số đến gần bà con. Không chỉ tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh, các nền tảng số, địa phương còn tận dụng những ngày chợ phiên Chủ nhật để hướng dẫn

người dân thực hiện TTHC. Bộ phận Tiếp nhận và Trả kết quả phối hợp với lực lượng đoàn viên, thanh niên tổ chức các tổ tuyên truyền lưu động, hướng dẫn và tiếp nhận hồ sơ ngay tại khu vực chợ phiên.

Đồng chí Hoàng Văn Hùng, Chủ tịch UBND xã Mèo Vạc cho biết, xã đặc biệt quan tâm việc hỗ trợ người dân ở các thôn vùng sâu, vùng xa tiếp cận dịch vụ công trực tuyến. Cùng với phối hợp tổ chức tập huấn cho Tổ công nghệ số cộng đồng, địa phương xây dựng lực lượng nòng cốt để phổ biến kỹ năng số đến từng thôn, bản. Tại Trung tâm Phục vụ hành chính công, cán bộ thường xuyên hướng dẫn người dân sử dụng kiosk, máy tính; hỗ trợ những người cao tuổi, người chưa quen thao tác thực hiện hồ sơ. Nhờ các giải pháp đồng bộ, tỷ lệ hồ sơ TTHC được tiếp nhận, xử lý trực tuyến và số hóa tại xã đạt mức rất cao, gần 100%.

Những chuyển biến từ cơ sở cũng được phản ánh qua kết quả chung của tỉnh. Theo báo cáo 9 tháng đầu năm 2026 của Ban Chỉ đạo tỉnh, tỷ lệ số hóa hồ sơ và kết quả giải quyết TTHC đạt

Công an xã Thuận Hòa hướng dẫn người dân sử dụng ứng dụng VNedI trên điện thoại thông minh.

92,38%; tỷ lệ cấp kết quả điện tử đạt 92,49%; tỷ lệ khai thác, sử dụng lại thông tin, dữ liệu đã số hóa đạt 98,01%. Tại thời điểm báo cáo, 99,875% thủ tục hành chính đủ điều kiện đã được cung cấp dịch vụ công trực tuyến cấp trình, mức độ hài lòng của người dân, doanh nghiệp đạt 97,67%.

Chất lượng giải quyết TTHC cũng được ghi nhận qua các chỉ số. Trên Cổng Dịch vụ công quốc gia, Tuyên Quang đạt 96,35 điểm, xếp loại xuất sắc, đứng thứ 10/34 tỉnh, thành phố. Những con số này cho thấy nền tảng CCHC của tỉnh đã có những chuyển biến tích cực.

Quyết tâm gỡ điểm nghẽn

Nhằm tạo chuyển biến rõ nét trong cải cách TTHC, UBND tỉnh ban hành Kế hoạch cao điểm 100 ngày làm việc, từ ngày 10/7 đến hết ngày 30/11/2026, tập trung xử lý dứt điểm những điểm nghẽn, nhiệm vụ cấp bách, nhiệm vụ chậm tiến độ. Phạm vi triển khai bao

quát 10 nhóm vấn đề, từ thể chế, hạ tầng số, dữ liệu số, nền tảng số, dịch vụ công trực tuyến đến nguồn nhân lực, tài chính và giải ngân, kỷ luật thực thi.

Điểm nhấn của kế hoạch là phương châm "06 rõ": rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ trách nhiệm, rõ sản phẩm, rõ thẩm quyền. Tính đặt mục tiêu hoàn thành tại cấu trúc 80/80 TTHC còn lại; công khai thành phần hồ sơ, thời gian xử lý và kết quả cắt giảm. Đối với những thủ tục đủ điều kiện khai thác dữ liệu từ cơ sở dữ liệu đã công bố, yêu cầu đặt ra là phải kết nối, tự động diễn, xác thực và tái sử dụng thông tin, hạn chế việc yêu cầu người dân, doanh nghiệp cung cấp lại giấy tờ đã có. Đây là một trong những điểm cốt lõi của CCHC bằng chuyển đổi số.

Tại xã Trung Hà, ngay sau khi các kế hoạch của UBND tỉnh được ban hành, UBND xã xây dựng kế hoạch phân công rõ cơ quan chủ trì, phối hợp, thời gian hoàn thành và sản phẩm đầu ra;

Giải quyết thủ tục hành chính cho người dân tại xã Mèo Vạc.

tiến độ, trạng thái và minh chứng được cập nhật trên hệ thống theo dõi trực tuyến. 12 nhiệm vụ được giao trong kế hoạch 100 ngày cơ bản đã hoàn thành hoặc thực hiện đúng tiến độ.

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường, Chủ tịch UBND xã Trung Hà cho biết, địa phương thường xuyên rà soát, đôn đốc, xác định nguyên nhân và trách nhiệm đối với những nhiệm vụ chậm tiến độ, bảo đảm thực hiện theo yêu cầu. Trong hoạt động của Văn phòng Đảng ủy xã, 100% văn bản phát hành là văn bản điện tử; 100% cán bộ, lãnh đạo sử dụng chữ ký số. Xã triển khai phòng họp không giấy tờ, hướng dẫn thu, nộp đảng phí trên dịch vụ công đối với 19/19 chi bộ.

Ở Trung tâm Phục vụ hành chính công xã, trong kỳ báo cáo đã tiếp nhận 100% hồ sơ đều được giải quyết đúng hạn; mức độ hài lòng của người dân, doanh nghiệp đạt 100%.

Tại xã Cồn Lớn, 26/26 cán bộ, công chức được cấp chữ ký số cá nhân; tỷ lệ số hóa đầy đủ thành phần hồ sơ khi tiếp nhận và số hóa kết quả giải quyết TTHC đạt 100%. Trung tâm Phục vụ hành chính công thực hiện nguyên tắc chỉ cung cấp thông tin một lần, không yêu cầu người dân nộp thêm giấy tờ nếu dữ liệu đã có trong cơ sở dữ liệu quốc gia, chuyên ngành.

Theo báo cáo 9 tháng, UBND tỉnh đã rà soát tổng thể TTHC thuộc thẩm quyền hai cấp, phê duyệt phương án đơn giản hóa 1.613 thủ tục. Trong đó, 633 thủ tục được cắt giảm, đơn giản hóa tính từ, thành phần hồ sơ, điều kiện kinh doanh hoặc để xuất bãi bỏ; 980 thủ tục được cắt giảm 30% thời gian giải quyết. Kết quả này cho thấy cải cách hành chính đang được thực hiện song song với việc thúc đẩy số hóa.

Từ chợ phiên ở Mèo Vạc đến quy trình xử lý hồ sơ tại cơ sở, yêu cầu xuyên suốt vẫn là làm sao để người dân thuận tiện hơn khi giải quyết thủ tục, cán bộ chủ động hơn trong công việc và cơ quan hành chính vận hành minh bạch, hiệu quả hơn. Chuyển đổi số chỉ thực sự tạo ra cải cách khi thủ tục được đơn giản hóa, dữ liệu được khai thác hiệu quả và trách nhiệm giải quyết công việc được xác định đến cùng. Đó cũng là thước đo để những nỗ lực gỡ điểm nghẽn hôm nay chuyển thành chất lượng phục vụ tốt hơn cho người dân, doanh nghiệp.

Bài, ảnh: THANH PHÚC

Vượt qua những chặng đường di cư lịch sử, người Bô Y - một trong 16 dân tộc rất ít người tại Việt Nam đã dừng chân bên dốc núi Nậm Lương, xã Quân Bạ. Bằng bàn tay lao động cần mẫn, họ chọn đất, tìm nguồn nước, hạ nền dựng nhà và gieo mầm nên những thửa ruộng lúa nước trù phú. Không chỉ kiên cường bám đất sinh tồn, người Bô Y còn sáng tạo và chắt chiu một kho tàng di sản văn hóa độc đáo, bền bỉ khẳng định sức sống trường tồn nơi miền cực Bắc.

HÀNH TRÌNH LẬP BẢN, GIỮ LÀNG

THEO tài liệu từ Bảo tàng dân tộc học, Tổ tiên người Bô Y là một chi của người Lạc Việt cổ đại. Trải qua bao cuộc di cư lịch sử, họ nương theo dòng sông Nhiệm và sông Nho Quế tiến vào cư trú tại vùng đất Quân Bạ. Người Bô Y ở xã Quân Bạ hiện có khoảng 180 hộ, trong đó tập trung nhiều nhất ở thôn Nậm Lương với hơn 110 hộ. Là cư dân nông nghiệp làm ruộng nước truyền thống, khi chọn đất lập làng, người Bô Y luôn tìm về những vùng đất bằng phẳng gần nguồn nước để tiện canh tác và sinh hoạt. Trước khi hạ nền dựng nhà, chủ nhà trang trọng làm lễ cúng thổ địa, gửi gắm ước nguyện ngôi nhà kiên cố, gia đình khỏe mạnh, làm ăn phát đạt.

Trong tâm thức dân gian của người Bô Y, vũ trụ gồm ba tầng: tầng gian ở giữa, phía trên là nơi ngự trị của thần linh, phía dưới lòng đất là ngưỡng của những người ti hon. Hệ thống tín ngưỡng vạn vật hữu linh cùng thiết chế xã hội cổ truyền đã hình thành nên lối sống gắn kết sâu sắc với tự nhiên. Nhà ở là kiểu kiến trúc nhà trình tường lợp ngói âm dương. Tường đất dày, kết cấu chắc chắn giúp ngôi nhà thích ứng với điều kiện khí hậu vùng núi; khoảng sân,

Vũ điệu văn hóa của người Bô Y

■ AN GIANG

Phụ nữ Bô Y gìn giữ nghề may, thêu trang phục truyền thống.

GIỮ MẠCH NGUỒN VĂN HÓA

gian bếp và không gian sinh hoạt được sắp xếp phù hợp với nếp sống gia đình nhiều thế hệ.

Ngày nay, hòa chung khí thế phát triển mới, người Bô Y cũng bắt nhịp nhanh với những đổi thay trong tư duy sản xuất và làm kinh tế. Họ chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, phát triển du lịch. Trưởng thôn Nậm Lương Vương Khắc Quân chia sẻ: "Trước đây, đời sống đồng bào Bô Y gặp nhiều khó khăn, sản xuất chủ yếu dựa vào ruộng nương, thu nhập bấp bênh. Nhưng gần đây, người dân mạnh dạn chuyển sang trồng rau màu theo hướng hàng hóa, từng bước nâng cao thu nhập, toàn thôn có 272 hộ nhưng chỉ còn hơn chục hộ nghèo".

Không chỉ nhạy bén, chăm chỉ trong lao động sản xuất, người Bô Y còn sở hữu một kho tàng di sản văn hóa phi vật thể vô cùng phong phú. Đặc biệt nhất trong đó là làn điệu dân ca Bô Y - Di sản đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia năm 2018. Với đặc trưng lời hát "kéo giọng" mộc mạc, từ hát đối đáp trong đám cưới, hát mừng thọ, hát dựng nhà, đến những câu hát giao duyên tha thiết, hát trong lao động sản xuất... đều bao quát toàn bộ đời sống tinh thần, chứa đựng triết lý nhân

sinh, giáo dục đạo lý làm người và thể hiện tính gắn kết cộng đồng sâu sắc.

Bên cạnh dân ca, phong tục Lễ Tết và nghi lễ nông nghiệp của người Bô Y cũng đậm đà sắc màu tâm linh. Hằng năm, vào mùng 6 tháng 6 âm lịch, đồng bào Nậm Lương lại thành kính tổ chức cúng thần Ruộng và Tết cơm mới để tạ ơn trời đất, cầu cho mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu. Những bài văn cúng cổ truyền được các nghệ nhân cẩn trọng chép tay, lưu giữ qua nhiều thế hệ như một chiếc "chìa khóa" mở ra chiều sâu đời sống tinh thần của cộng đồng.

Người Bô Y có nhiều nghề truyền thống, nhưng nổi bật

nhất là nghề may, thêu trang phục mang dấu ấn văn hóa đặc sắc. Để hoàn thiện bộ trang phục, người phụ nữ Bô Y phải dành nhiều tháng dệt vải, nhuộm chàm, cắt may và thêu từng đường kim, mũi chỉ. Những dải hoa văn ở cổ, tay áo, mũ, váy được thêu tinh xảo, đôi khi sử dụng chỉ vàng, bạc. Mỗi bộ trang phục không chỉ đáp ứng nhu cầu mặc mà còn lưu giữ thẩm mỹ, kỹ năng thủ công và niềm tự hào về nguồn cội. Bà Phan Thị Minh chia sẻ: "Tôi học mẹ thêu từ khi mới 10 tuổi, đến nay đã hơn 50 năm gắn bó với nghề thêu, tôi yêu thích nghề thêu truyền thống và đang tích cực dạy lại cho các cháu". Hội LHPN xã Quân Bạ đang nghiên cứu hỗ trợ thành lập Tổ thêu may trang phục, bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc Bô Y.

Dấu ấn đậm nét trong hành trình giữ gìn bản sắc của người Bô Y là Dự án bảo tồn văn hóa truyền thống được triển khai từ năm 2013 với mục tiêu xây dựng thôn Nậm Lương thành Làng Văn hóa du lịch tiêu biểu trong tuyến du lịch dọc di sản văn hóa trên khu vực Công viên Địa chất toàn cầu Cao nguyên đá Đồng Văn. Dự án đã giúp dựng lại khu sinh hoạt cộng đồng mang đậm nét kiến trúc nhà trình tường cổ, khơi dậy sức sống nội sinh trong lòng mỗi người dân. Những nghệ nhân, cao niên am hiểu phong tục cùng bà con bản làng đã chung tay phục dựng hàng loạt nghi lễ truyền thống như lễ cưới, mừng thọ, cầu mưa, cầu mùa; đồng thời miệt mài sưu tầm nhạc cụ, khôi phục nghề thủ công và mở lớp truyền dạy văn cúng cổ cho thế hệ trẻ.

Dù vậy, hành trình đưa di sản thoát khỏi nguy cơ mai một để trở thành một "tài sản" bền vững, đóng góp trực tiếp vào phát triển du lịch địa phương vẫn còn lắm gian nan. Trưởng thôn Vương Khắc Quân trần trụi: "Bảo tồn văn hóa không thể chỉ dừng lại ở việc gìn giữ nguyên trạng, mà phải làm cho di sản sống được trong đời sống hôm nay. Để biến kho tàng văn hóa Bô Y thành sản phẩm du lịch thu hút du khách, bà con rất cần những "cú hích" mạnh mẽ hơn từ chính sách hỗ trợ, sự đầu tư đồng bộ về hạ tầng và đặc biệt là sự chuyển biến trong tư duy làm du lịch cộng đồng" ■

Hát múa trong Lễ mừng cơm mới của người Bô Y.

Cây chè Shan tuyết là món quà tinh túy mà thiên nhiên ban tặng riêng cho vùng đất Xà Phìn.

Đánh thức hương trà trên đỉnh Xà Phìn

■ HOÀNG HÀ

Ẩn mình trên dải Tây Côn Lĩnh, những cây chè Shan tuyết cổ thụ ở thôn Xà Phìn, xã Thanh Thủy lặng lẽ chất chiu tinh túy của đất trời, tạo nên hương vị riêng của vùng trà miền sơn cước. Từ những gốc chè rêu phong, qua bàn tay cần mẫn của người dân, sản vật bản địa đang từng bước tìm chỗ đứng trên thị trường. Theo đuổi hành trình ấy, anh Hoàng Văn Luận, người con của Thủ đô, lựa chọn gắn bó với vùng trà, tìm cách kết nối giá trị truyền thống với tư duy phát triển mới, từng bước đánh thức tiềm năng chè Shan tuyết Xà Phìn, đưa hương trà bay xa.

Chè Shan tuyết Xà Phìn mang hương vị tinh túy của núi rừng Tây Côn Lĩnh và bàn tay cần mẫn của đồng bào người Dao.

Vùng chè giữa tầng mây

CON đường dẫn chúng tôi đến thôn Xà Phìn, xã Thanh Thủy vượt qua những con dốc cao, những nếp nhà phủ rêu xanh, những thửa ruộng bậc thang nép mình bên sườn núi. Trong màn sương thu, những cây chè Shan tuyết cổ thụ hiện ra trầm mặc, cành lá phủ rêu; thân gỗ xù xì bám đầy rêu phong, rễ cắm sâu vào lòng đất đá, trải qua biết bao mùa mưa nắng để chất chiu từng giọt sương đọng.

Đối với đồng bào người Dao ở Xà Phìn, cây chè không chỉ là quả tặng của thiên nhiên, mà còn là di sản, là ký ức văn hóa sống động được truyền qua nhiều thế hệ. Ông Đặng Văn Háu, Giám đốc Hợp tác xã Trà Pèng chậm rãi dẫn chúng tôi men theo lối nhỏ rợp bóng cổ thụ. Ông nhớ lại, từ xưa, người Dao đã biết hái những búp chè tươi về vò, sao trên bếp củi bập bùng để làm thức uống thường nhật và đãi khách quý. Mỗi gia đình có một bí quyết chế biến

riêng, nhưng tất cả đều bắt nguồn từ sự trân quý, nâng niu dành cho búp chè Shan tuyết. Ông chia sẻ: "Chè ngon nhất là vụ xuân, khi những mầm non vươn mình sau kỳ ngủ đông dài. Sáng sớm, khi sương chưa tan, bà con lên núi cẩn trọng lựa từng búp "một tôm một lá. Sự tỉ mỉ ấy quyết định đến hương vị thanh khiết của chè".

Tuy nhiên, trong một thời gian dài, tiềm năng vô giá ấy vẫn chưa thể giúp người dân thoát nghèo. Sản xuất chủ yếu tự phát, phụ thuộc vào kinh nghiệm dân gian, khâu chế biến sơ sài và thiếu tư duy bảo quản, thương mại hóa. Những búp chè quý giá được người dân mang ra chợ phiên bán chỉ mang lại giá trị khiêm tốn. Đời sống đồng bào vẫn nghèo khó trên chính vùng "vàng xanh" của núi rừng.

Bước ngoặt chỉ thực sự bắt đầu vào năm 2022, khi anh Hoàng Văn Luận - một chuyên gia trà ở thành phố Hà Nội thuộc Công ty TNHH Phong cách Cổ điển tìm đến Xà Phìn.

Bị mê hoặc bởi vẻ đẹp hoang sơ của núi rừng, những mái nhà rêu và sự chân chất của người dân, anh Luận nhận ra: Dưới lớp rêu phong cổ kính kia là một dòng trà phẩm cấp cao, hoàn toàn đủ sức chinh phục những thị trường khát khao nhất nếu được định hình đúng hướng.

Đưa hương trà bay xa

Để biến một nông sản thô thành hàng hóa thương hiệu có giá trị cao, bài toán đặt ra là phải thay đổi tận gốc tư duy sản xuất của người dân. Đồng hành với người dân, anh Hoàng Văn Luận đã bắt tay vào chuẩn hóa quy trình thu hái, chế biến và từng bước nghiên cứu phát triển dòng trà Shan tuyết cổ thụ lên men. Anh cho biết, để có từng mẻ trà chất lượng thơm ngon, quy trình chế biến đòi hỏi sự tuân thủ nghiêm ngặt đến từng chi tiết. Bà con chỉ thu hái đúng một tôm, 1 lá vào những ngày nắng dài để lá chè tích tụ tối đa hàm lượng dinh dưỡng qua quang hợp. Sau khi làm héo đúng độ, chè

được phơi dưới nắng tự nhiên và để "ngậm sương" qua đêm nhằm tích tụ tầng hương sâu lắng chuyển ngọt. Quá trình ủ lên men đòi hỏi sự chính xác tuyệt đối về nhiệt độ, độ ẩm để định hình màu nước, hương thơm và hậu vị.

Từ sự đồng hành đó, Hợp tác xã Trà Pèng được xây dựng với 7 thành viên, kết nối các hộ dân cùng phát triển sản phẩm. Xà Phìn hiện sở hữu khoảng 100 ha chè Shan tuyết cổ thụ hoàn toàn hữu cơ, không hóa chất bảo vệ thực vật. Mỗi năm, hợp tác xã cung ứng ra thị trường hơn 1 tấn chè khô, trong đó nổi bật là hai dòng sản phẩm: Trà Shan tuyết cổ thụ truyền thống và Trà Shan tuyết cổ thụ lên men (đã đạt chứng nhận OCOP 3 sao cấp tỉnh). Chị Chàng Thị Thấy, thôn Xà Phìn chia sẻ: "Gia đình tôi bao đời nay gắn bó với cây chè. Trước đây, chè làm ra chủ yếu bán theo cách truyền thống, giá cả bấp bênh nên thu nhập chẳng được bao nhiêu. Từ khi tham gia hợp tác xã, được hướng dẫn làm chè theo đúng

quy trình kỹ thuật, sản phẩm thơm ngon, chất lượng tốt hơn, đầu ra cũng ổn định hơn. Bà con phấn khởi, có thêm động lực giữ gìn những cây chè Shan tuyết của cha ông".

Kể chuyện văn hóa trà

Không dừng ở làm trà, hành trình của Hoàng Văn Luận tại Xà Phìn còn gieo vào vùng đất này những hạt mầm nghệ thuật và cảm hứng văn hóa sâu sắc. Với tâm hồn của một họa sĩ, Luận nhìn thấy trong từng gốc chè cổ thụ, từng mái nhà rêu và nét mặt rạng rỡ của em nhỏ miền biên viễn những chất liệu hội họa vô giá. Anh đã sáng tác hơn 30 bức tranh sơn dầu, màu ghi lại cảnh sắc và con người nơi đây.

Gắn kết nghệ thuật với phát triển du lịch cộng đồng, tại Lễ hội Mùa vàng - Làng nhà rêu Xà Phìn tổ chức vừa qua, anh Luận đã chủ động kết nối, mời 19 họa sĩ và 4 nhiếp ảnh gia tên tuổi về đây trải sáng tác. Những góc nhìn đa chiều của giới nghệ thuật đã góp phần quảng bá hình ảnh Xà Phìn nguyên sơ, thơ mộng đến đông đảo công chúng, mở ra hướng đi tích cực cho mô hình du lịch trải nghiệm sinh thái gắn với văn hóa trà.

Trong chiến lược phát triển thương hiệu cho Hợp tác xã Trà Pèng, anh Luận trực tiếp đảm nhận khâu thiết kế logo, bao bì và định vị sản phẩm, hướng đến hình ảnh chè Shan tuyết trên đỉnh Tây Côn Lĩnh. Khái niệm "Trà trên mây" ra đời chứa đựng câu chuyện về nguồn gốc xuất xứ, truyền tải thông điệp về sự giao hòa giữa thiên nhiên hùng vĩ và bàn tay lao động của đồng bào người Dao.

Hiện nay, sản phẩm Trà Pèng không chỉ dừng lại ở thị trường nội địa mà đã vươn mình góp mặt tại nhiều kỳ triển lãm trà quốc tế, nhận được sự đánh giá cao từ các chuyên gia và du khách nước ngoài. Sự kết hợp giữa tri thức bản địa, chuẩn mực chế biến hiện đại và câu chuyện văn hóa giàu tính nghệ thuật đã nâng tầm giá trị nông sản Việt. Đồng chí Lê Mạnh Dũng, Chủ tịch UBND xã Thanh Thủy nhận định: "Hợp tác xã Trà Pèng đã góp phần nâng cao giá trị cây chè Shan tuyết, tạo việc làm và tăng thu nhập cho người dân, đồng thời gìn giữ nét văn hóa truyền thống của đồng bào Dao. Thời gian tới, xã định hướng kết nối vùng chè Shan tuyết cổ thụ với du lịch trải nghiệm, văn hóa bản địa và cảnh quan vùng cao, từng bước đưa sản phẩm trà đến gần hơn với du khách, mở thêm hướng phát triển kinh tế cho địa phương".

Trên đỉnh Xà Phìn, những gốc chè Shan tuyết cổ thụ vẫn bền bỉ bên rặng mây ngàn, như cách người Dao gìn giữ tài sản quý của cha ông qua bao thế hệ. Với sự cần mẫn của người làm chè và sự đồng hành của những người như Hoàng Văn Luận, sản vật bản địa đang dần tìm được vị thế xứng đáng trên thị trường.

Thay đổi nếp sống của đồng bào vùng cao

Thay đổi từ mỗi gia đình

Ở tuổi 61, ông Vàng Chá Thào, Nghệ nhân Ưu tú, người có uy tín tại thôn Chúng Pá, xã Phố Bàng, vẫn dành nhiều thời gian vận động đồng bào xây dựng nếp sống văn minh. Am hiểu phong tục của người Mông, từng đảm nhiệm nhiều vị trí công tác ở cơ sở, ông có điều kiện gần gũi, chia sẻ và thuyết phục người dân thay đổi những tập quán không còn phù hợp. "Muốn thay đổi phong tục thì phải có người đi đầu và phải kiên trì", ông Thào chia sẻ.

Ở xã Phố Bàng, đồng bào Mông chiếm đa số, với 13 dòng họ cùng sinh sống. Theo ông Thào, hiện có 7 dòng họ thực hiện khá tốt những nội dung đã được tuyên truyền, vận động; 6 dòng họ vẫn cần tiếp tục giải thích, thuyết phục. Khó nhất là thay đổi cách tổ chức tang lễ. Trước đây, có đám tang kéo dài 6 - 7 ngày, gia đình mổ 3 - 5 con trâu, bò, thậm chí nhiều hơn để tiếp khách. Với hộ nghèo, chi phí tang lễ có thể trở thành gánh nặng, khiến gia đình phải bán đất, bán nhà. Từ thực tế đó, ông Thào cùng những người có uy tín vận động các gia đình rút ngắn thời gian tổ chức tang lễ, giảm số gia súc giết mổ nhưng vẫn giữ những nghi lễ cần thiết. Điều quan trọng là giúp người dân hiểu tổ chức tang lễ gọn nhẹ không đồng nghĩa với thiếu tôn trọng người đã khuất hay từ bỏ truyền thống tốt đẹp.

Tại thôn Tráng Phúng, ông Thào Mí Cho, Bí thư Chi bộ thôn, thường xuyên trực tiếp đến từng gia đình vận động. Nếu trước đây, cán bộ phải nhiều lần giải thích để người dân đồng thuận rút ngắn thời gian tang lễ thì gần đây, một số gia đình đã chủ động thay đổi cách tổ chức. Từ chỗ cán bộ đến vận động, người dân từng bước tự giác thực hiện nếp sống mới. Đồng chí Vàng Mí Giảng, Phó Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam xã Phố Bàng cho biết: Đảng ủy xã đã cụ thể hóa Nghị quyết số 89-NQ/TU bằng Nghị quyết chuyên đề số 23, triển khai tại 14/14 thôn. Công tác vận động tập trung vào 4 nhóm vấn đề: Tang ma, hôn nhân gia đình, mê tín dị đoan và vệ sinh môi trường.

Trong 9 tháng đầu năm 2026, Phố Bàng có 43 đám tang, trong đó 34 gia đình thực hiện theo hướng văn minh, không kéo dài quá 48 giờ; việc giết mổ đại gia súc được hạn chế. Tại thôn Sủi Pá, dòng họ Hẩu và một nhánh dòng họ Thào tự nguyện lược bỏ những nghi lễ rườm rà. Địa phương chia nhóm nhân trường hợp tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống; hoạt động vệ sinh môi trường được duy trì hàng tuần.

Ở nhiều địa phương vùng cao trên Cao nguyên đá, có một số hủ tục đã tồn tại qua nhiều thế hệ, ảnh hưởng đến đời sống người dân. Thực hiện Nghị quyết số 89 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về xây dựng nếp sống văn minh giai đoạn 2025 - 2030, các địa phương đang phát huy vai trò của cán bộ, đảng viên, người có uy tín, vận động đồng bào thay đổi tập quán không còn phù hợp, giữ gìn những giá trị văn hóa tốt đẹp.

Cán bộ xã Phố Bàng thường xuyên xuống thôn, bản tuyên truyền bà con Nhân dân thực hiện nếp sống văn minh.

Đưa nếp sống mới vào quy ước cộng đồng

Tại xã Khâu Vai, xóa bỏ hủ tục, xây dựng nếp sống văn minh được Đảng bộ xã xác định là một trong hai khâu đột phá của nhiệm kỳ. Các nhiệm vụ tập trung vào việc cưới, việc tang, lễ hội, phòng ngừa tảo hôn, giữ gìn vệ sinh môi trường và xây dựng gia đình văn hóa. Đồng chí Ngô Mạnh Cường, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Khâu Vai chia sẻ: Tuyên truyền phải phù hợp với đặc điểm từng dân tộc, từng thôn và điều kiện sinh hoạt của người dân; đồng thời phát huy vai trò của bí thư chi bộ, trưởng thôn, người có uy tín và những gia đình gương mẫu.

Ở thôn Ha Ía, xã Khâu Vai, việc xây dựng nếp sống

văn minh được cụ thể hóa bằng quy ước do người dân bàn bạc, thống nhất. Theo ông Hồ Pà Lúa, Bí thư Chi bộ thôn, các nội dung được trao đổi trong chi bộ, sau đó đưa ra họp thôn, lấy ý kiến trước khi trở thành quy định chung. "Trước khi có quy ước thì vận động bà con cũng khó. Sau này đưa ra họp, bà con cùng bàn, cùng thống nhất rồi thì ai cũng phải có trách nhiệm thực hiện", ông Lúa cho biết.

Từ năm 2016, thôn đã quy định hình thức xử lý một số hành vi vi phạm quy ước, trong đó có chặt phá rừng và cho con nghỉ học không có lý do chính đáng. Với gia đình khó khăn, người dân có thể tham gia ngày công sửa đường, làm việc chung thay cho việc nộp tiền. Theo ông Lúa, mục đích

chính là nhắc nhở, nâng cao ý thức chấp hành, không đặt nặng việc thu tiền.

Việc thay đổi tập quán tang ma ở Ha Ía vẫn cần thêm thời gian. Trước đây, tang lễ có thể kéo dài 4 - 5 ngày hoặc lâu hơn, gia đình giết mổ nhiều gia súc để tiếp khách. Qua nhiều lần giải thích về lợi ích tiết kiệm chi phí, bảo đảm vệ sinh môi trường và vẫn giữ các nghi lễ cần thiết, một số gia đình đã dần chấp nhận thay đổi. Nhận thức về chăm sóc sức khỏe cũng có chuyển biến. Anh Hồ Mí Cờ ở thôn Ha Ía cho biết: Vợ chồng em dự định sinh tới hai con để có điều kiện chăm sóc, nuôi dạy tốt hơn. Sau khi được tuyên truyền, em đồng ý đưa vợ đến cơ sở y tế sinh con, bảo đảm an toàn cho mẹ và bé.

Theo đánh giá của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, trong thời gian qua, việc xóa bỏ hủ tục, phong tục tập quán lạc hậu trên địa bàn tỉnh đã đạt được những kết quả tích cực. Nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên và Nhân dân từng bước được nâng lên; công tác tuyên truyền, vận động có nhiều đổi mới, đã phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, người có uy tín trong cộng đồng.

Đồng chí Trần Mạnh Lợi, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy chia sẻ: Nghị quyết số 89-NQ/TU xác định rõ quan điểm, đây là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên, lâu dài của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội; trong đó, lấy xây dựng nếp sống văn minh làm nền tảng, lấy người dân làm chủ thể, lấy cộng đồng làm không gian điều chỉnh hành vi, gắn với bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa và nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của Nhân dân.

Để Nghị quyết số 89 thực sự đi vào cuộc sống, điều quan trọng nhất là tạo chuyển biến từ nhận thức đến hành động, từ sự lãnh đạo, vận động của cấp ủy, chính quyền và các tổ chức trong hệ thống chính trị đến ý thức tự giác của mỗi gia đình, dòng họ và cộng đồng dân cư. Mỗi địa phương cần lựa chọn cách làm phù hợp với thực tiễn, kiên trì thuyết phục, phát huy vai trò nêu gương và sức mạnh tự quản của cộng đồng, đồng thời chú trọng bảo tồn những giá trị văn hóa đặc sắc của đồng bào. Mục tiêu cuối cùng không chỉ là loại bỏ những hủ tục, mà còn xây dựng con người Tuyên Quang có nếp sống văn minh, tiến bộ; phát huy bản sắc văn hóa tốt đẹp của các dân tộc; góp cổ vũ đại đoàn kết toàn dân tộc và tạo nền tảng xã hội vững chắc cho tình hình phát triển nhanh, bền vững.

Bài, ảnh: **VĂN LONG**

SỰ VIỆC - Ý KIẾN

Chính sách nhân văn

KHÁM sức khỏe toàn dân là một chính sách mang đậm tính nhân văn, thể hiện sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với từng người dân, coi sức khỏe cộng đồng là nền tảng cho sự phát triển bền vững. Thực hiện Chương trình khám sức khỏe toàn dân, mỗi công dân, không phân biệt giàu nghèo, đều có cơ hội được kiểm tra sức khỏe định kỳ, phát hiện bệnh sớm.

Khám sức khỏe định kỳ và khám sàng lọc bệnh nhằm thực hiện việc phòng bệnh hơn chữa bệnh, giúp phát hiện nguy cơ bệnh tật, từ đó can thiệp kịp thời, giảm gánh nặng chi phí điều trị cho cá nhân và xã hội. Chính sách này đã quan tâm đến nhóm yếu thế là

người nghèo, người ở vùng sâu vùng xa, người lao động tự do thường ít có điều kiện khám sức khỏe. Chính sách toàn dân này đảm bảo họ không bị bỏ lại phía sau.

Nhà Y tế tỉnh Tuyên Quang đã quyết liệt chỉ đạo, đôn đốc các cơ quan, đơn vị đẩy mạnh công tác khám sức khỏe định kỳ và khám sàng lọc miễn phí cho người dân trên địa bàn toàn tỉnh. Tính đến nay, toàn tỉnh đã thực hiện khám sức khỏe cho người dân đạt 76% so với kế hoạch năm. Trong đó, có 11 xã vùng cao, vùng biên giới đã hoàn thành 100% chỉ tiêu khám sức khỏe cho người dân trên địa bàn.

Trước đây, người dân ở vùng sâu,

vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số khi có bệnh thường mới thấy cũng đến nhà cúng đuổi tà ma. Họ cho rằng người bị bệnh là do con ma quấy nhiễu. Chương trình này cũng là dịp cán bộ y tế gần hơn với người dân, nắm bắt cơ sở để tuyên truyền, vận động người dân đi khám, chữa bệnh, xóa bỏ hủ tục. Chương trình khám sức khỏe toàn dân đã giúp nâng cao ý thức cộng đồng, mỗi người dân sẽ hình thành thói quen quan tâm đến sức khỏe, coi việc khám định kỳ là trách nhiệm với bản thân và gia đình. Đặc biệt, khi khám sức khỏe định kỳ sẽ phát hiện bệnh sớm, giúp giảm số ca bệnh nặng, giảm tải cho bệnh viện. Khi mọi người đều được tiếp cận dịch vụ y tế cơ bản, khoảng cách giàu nghèo trong chăm sóc sức khỏe được thu hẹp.

ĐỨC ANH

Điểm tựa yêu thương

Từ những việc làm bình dị nhưng bền bỉ, hơn 5 năm qua, mô hình Con nuôi Công an xã trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang đã trở thành điểm tựa, giúp những mầm xanh kém may mắn có thêm cơ hội vươn lên, viết tiếp ước mơ.

Mái ấm đặc biệt

KHỎI nguồn từ xã Niêm Sơn, mô hình Con nuôi Công an xã từng bước được phát triển, nhân rộng trong lực lượng Công an toàn tỉnh. Từ một em nhỏ được nhận đỡ đầu, đến nay, mô hình đã có 65 trẻ mồ côi, có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn được các đơn vị Công an xã nhận chăm sóc theo hai hình thức: trực tiếp nuôi dưỡng tại trụ sở Công an xã hoặc hỗ trợ kinh phí cho các em đang sống cùng người thân có hoàn cảnh khó khăn. Kinh phí được huy động từ sự đóng góp của cán bộ, chiến sỹ Công an đơn vị.

Em Sùng Mí Say, xã Lũng Phìn có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn. Bố mất, mẹ đi lấy chồng ở Trung Quốc, ba anh em sống cùng bà nội đã già yếu. Thiếu vắng sự chăm sóc của bố mẹ, cuộc sống của các em chồng chất khó khăn, việc học tập cũng vì thế mà bị ảnh hưởng. Từ khi được cán bộ Công an xã nhận đỡ đầu, Say có thêm những người thân để sẻ chia, động viên và hướng dẫn em trong cuộc sống.

Cũng có hoàn cảnh gia đình nhiều khó khăn, em Hoàng Ngọc Vương, xã Tân Quang, từng sống trong điều kiện thiếu thốn khi bố mất, mẹ rời đi. Ngôi nhà xuống cấp, đột mỗi khi trời mưa, cuộc sống khó khăn khiến em phải nghỉ học. Được Công an xã nhận đỡ đầu, hỗ trợ và động viên, Vương có thêm điều kiện sinh hoạt, tiếp tục được đến trường. Em Hoàng Ngọc Vương

Công an tỉnh Tuyên Quang tổ chức chuyến đi tham quan về nguồn cho các con nuôi Công an xã.

tâm sự: "Bố mất, mẹ bỏ đi nên cuộc sống của con rất khó khăn. Từ khi được các bố mẹ Công an xã nhận nuôi, cuộc sống của con tốt hơn. Con được quan tâm, giúp đỡ và dạy bảo những điều hay, lẽ phải. Con sẽ cố gắng học tập để không phụ lòng các bố mẹ".

Tại Công an xã Sùng Máng, mô hình này đang được duy trì với trường hợp em Sùng Mí Nhù, sinh năm 2009, được nhận đỡ đầu năm 2022. Mồ côi bố, mẹ đi lấy chồng khác, Nhù sớm chịu nhiều thiệt thòi khi thiếu vắng sự chăm sóc, chở che của gia đình. Đồng chí Phan Xuân Hùng, Trưởng Công an xã Sùng Máng, cho biết: "Mô hình Con nuôi Công an xã không chỉ là trách nhiệm mà còn là tình cảm của mỗi cán bộ, chiến sỹ đối với những trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, giúp cháu có thêm niềm tin và nghị lực vươn lên trong cuộc sống".

Viết tiếp những ước mơ

Dưới mái nhà có những người bố, người mẹ mang sắc phục xanh, các

em không chỉ được hỗ trợ, đỡ đầu nuôi dưỡng về thể chất mà còn cả về tinh thần, được sống trong tình yêu thương và định hướng đúng đắn của những người cha, mẹ nuôi đặc biệt. Điều đáng quý từ mô hình còn ở những chuyển biến tích cực trong quá trình trưởng thành của các em. Từ những hoàn cảnh tưởng chừng khó khăn có thể cản bước trí thức đến những học sinh từng bước chạm tới ước mơ, hành trình của các em cho thấy ý nghĩa lâu dài của sự đồng hành. Tháng 9 vừa qua, có 5 em là con nuôi Công an xã trúng tuyển và nhập học tại Trường Văn hóa Công an nhân dân I. Với các em, ngày nhập học mở ra chặng đường mới, đánh dấu bước trưởng thành trên hành trình học tập, rèn luyện và xây dựng tương lai.

Em Diễm Thị Thủy Văn, thôn Thanh Sơn, xã Thanh Thủy chia sẻ: "Trúng tuyển vào trường em rất vui và tự hào. Đây là cơ hội để em tiếp tục học tập, rèn luyện và thực hiện ước

mơ của mình. Nhờ được các bố mẹ Công an nhận nuôi, quan tâm, động viên và dạy bảo, em có thêm điều kiện đến trường, cố gắng vượt qua khó khăn. Em sẽ nỗ lực học tập, rèn luyện để không phụ sự yêu thương, giúp đỡ của các bố mẹ Công an".

Không dừng lại ở việc chăm sóc, hỗ trợ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn, mô hình còn mang ý nghĩa thiết thực trong công tác phòng ngừa vi phạm pháp luật từ cơ sở. Việc chủ động quan tâm, giáo dục và định hướng các em góp phần hạn chế nguy cơ bỏ học, bị lôi kéo vào các hành vi vi phạm pháp luật hay tác động tiêu cực từ môi trường xung quanh. Thông qua quá trình đồng hành, lực lượng Công an phối hợp với nhà trường tuyên truyền, giáo dục pháp luật, hướng dẫn kỹ năng tự bảo vệ, giúp các em hình thành lối sống tích cực, ý thức chấp hành pháp luật và từng bước trở thành những công dân có ích.

Trung tá Nguyễn Thanh Huyền, Trưởng Ban Phụ nữ Công an tỉnh cho biết: "Mô hình sẽ tiếp tục được duy trì, phát triển và nhân rộng, huy động sự chung tay của các cấp, các ngành và cộng đồng xã hội để chăm lo tốt hơn cho trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn".

Từ những em nhỏ được nhận đỡ đầu đến những học sinh đang từng bước chạm tới ước mơ, mô hình Con nuôi Công an xã đã và đang viết nên những câu chuyện đẹp về tình người giữa đời thường. Những chiến sỹ mang sắc phục Công an không chỉ giữ gìn bình yên cho bản làng, khu phố mà còn vun đắp niềm tin và nghị lực cho những đứa trẻ kém may mắn. Bởi phía sau mỗi mái ấm được dựng xây bằng tình thương là một tương lai, nơi các em được tiếp sức để trưởng thành và viết tiếp ước mơ của mình.

Bài, ảnh: THUY NGÀ

BIỂN GIỚI, BIỂN ĐẢO

Để hiện thực hóa mục tiêu Phú Quốc thành hình mẫu phát triển toàn diện, ngày 05/8/2025, Ban Thường vụ Tỉnh ủy An Giang đã ban hành Nghị quyết số 02-NQ/TU. Ngay sau đó, UBND tỉnh đã cụ thể hóa bằng Đề án số 565/ĐA-UBND, Kế hoạch số 76/KH-UBND và Quyết định số 1168/QĐ-UBND nhằm quy định rõ ràng Bộ Tiêu chí cũng quy trình xét công nhận đơn vị kiểu mẫu.

Phú Quốc tạo đột phá khi ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) và công nghệ số vào quản lý đô thị. Hiện tại, 100% khu phố đã hoàn thành về sơ đồ quản lý dân cư. Công an tỉnh phối hợp cùng Trung tâm RAR (Cục C06 - Bộ Công an) và Công ty MK Vision lắp đặt hệ thống camera AI giám sát an ninh, an toàn giao thông toàn địa bàn. Qua ứng dụng Signet kênh "Tình hình an ninh, trật tự Phú Quốc nổi bật", lực lượng chức năng đã tiếp nhận 1.600 tin báo, xác minh xử lý thành công 1.572 tin.

Đề án xây dựng đặc khu Phú Quốc thành "Đơn vị kiểu mẫu về an ninh, trật tự và văn

Đảo Ngọc, Phú Quốc khoác chiếc áo mới trước thềm APEC 2027

Sau một năm triển khai đề án xây dựng đặc khu Phú Quốc (An Giang) thành "Đơn vị kiểu mẫu về an ninh, trật tự và văn minh đô thị", đảo du lịch trọng điểm này đã có bước chuyển mình toàn diện, sẵn sàng tổ chức các sự kiện đối ngoại quốc tế lớn.

minh đô thị", cũng ghi nhận thành công vượt trội khi hoàn thành 8/8 tiêu chí thuộc nhóm môi trường và an toàn thực phẩm đô thị. Phú Quốc hiện đang vận hành hiệu quả Nhà máy điện rác Bãi Bón cùng các nhà máy xử lý rác thải tại An Thới, Dương Đông, đưa tỷ lệ thu gom rác thải sinh hoạt đô thị đạt trên 90% (khoảng 6.600 tấn/tháng). Hệ thống nước sạch đô thị đạt 100% nhờ vận hành tốt hồ chứa nước Dương Đông và đang khẩn trương xây dựng thêm 2 hồ chứa nước ngọt mới tại

Cửa Cạn và Dương Đông 2.

Về hạ tầng giao thông và quy hoạch, địa phương đang triển khai quy hoạch phân khu ven biển phía Đông (phần khu 9), An Thới (phần khu 6) và Gành Dầu (phần khu 10). Tỷ lệ hộ dân có nhà ở kiên cố và bán kiên cố đạt trên 78%. Dự án tuyến đường vành đai 1.879,2 tỷ đồng đang được gấp rút thi công. Đến nay, 100% các tuyến đường trục chính và trên 70% đường

Phú Quốc đang phát triển loạt dự án hạ tầng quy mô lớn như Nhà biểu diễn đa năng, Trung tâm Hội nghị và Tiễn lâm APEC để nâng năng lực kết nối, đón tiếp trong và sau APEC 2027.

liên xóm đã được trang bị hệ thống chiếu sáng đô thị.

Trong lĩnh vực văn hóa - xã hội, Phú Quốc đã ban hành Bộ quy tắc ứng xử du lịch sông ngũ và "Cẩm nang du lịch an toàn tại Phú Quốc", đầu tư Trung tâm Văn hóa - Thể thao rộng 5.964 m², duy trì 1 thư viện và 37 tủ sách pháp luật. Ở lĩnh vực y tế

và giáo dục, địa phương đã đạt 7/8 tiêu chí. Hệ thống y tế chất lượng cao với sự góp mặt của Bệnh viện Quốc tế Vinmec Phú Quốc và Bệnh viện Quốc tế Mặt Trời hiện đã sẵn sàng đáp ứng y tế phục vụ các sự kiện đối ngoại cấp cao quốc gia và quốc tế.

MAI DUNG

(Theo Báo Quân đội Nhân dân)

Xóa vùng lùm sóng bằng công nghệ Starlink

Việc triển khai lắp đặt trạm vệ tinh Starlink tại 48 điểm “trắng” về sóng đang tạo ra bước ngoặt lịch sử. Không chỉ giải quyết triệt để bài toán thông tin liên lạc, giải pháp công nghệ này còn mở ra cánh cửa tri thức, thu hẹp khoảng cách số, đưa đồng bào vùng sâu, vùng xa đến gần hơn với nhịp sống hiện đại.

Lắp đầy vùng lùm sóng

NĂM lọt giữa những dãy núi cao của xã Kiến Thiết, thôn Khuôn Làng từng đối mặt với cảnh biệt lập thông tin dài ngày. Trước đây, để gọi một cuộc điện thoại hay tra cứu thông tin, người dân phải lặn lội đi tìm từng vach sóng chấp chờn. Ngày 8-10, các kỹ thuật viên của Tập đoàn Viễn thông Quân đội Viettel đã đưa thiết bị Starlink-công nghệ vệ tinh quỹ đạo tầm thấp (LEO) về tiếp sóng, đáp ứng nhu cầu thông tin liên lạc cấp thiết của người dân.

Trưởng thôn Khuôn Làng, Liu Anh Dũng không giấu được niềm phấn khởi: Giờ đây, thay vì cảnh “hừng hực” từng vach như trước, điện thoại di động của bà con lúc nào cũng căng sóng rồi! Việc liên lạc, nắm bắt thông tin thời sự trong tỉnh, trong nước diễn ra ngay tại nhà. Công tác điều hành và triển khai công việc thôn từ nay cũng nhanh chóng, thông suốt hơn rất nhiều.

Niềm vui kết nối Internet đã lan tỏa đến các điểm dân cư Sơn Thành và Quang Vinh của xã Quảng Nguyên. Chứng kiến thiết bị vệ tinh nhỏ gọn được lắp đặt ngay tại nhà với vach sóng trên điện thoại luôn hiển thị đầy đủ, ông Cáo Seo Sử không giấu được sự ngỡ ngàng. Ông Sử bảo: Giờ đây, khi sóng

Các kỹ sư viễn thông quét sóng xác định vị trí để lắp đặt thiết bị Starlink mang lại hiệu quả cao nhất.

điện thoại và Internet đã phủ khắp, ông cùng bà con trong thôn kỳ vọng sẽ có thêm điều kiện tiếp cận tri thức mới, học hỏi kinh nghiệm sản xuất, từng bước vươn lên phát triển kinh tế, nâng cao chất lượng cuộc sống.

Theo báo cáo từ Sở Khoa học và Công nghệ, trước khi ứng dụng giải pháp Starlink, toàn tỉnh có 48 điểm thuộc 29 xã gần như bị cô lập về thông tin. Địa hình đồi núi phức tạp khiến việc kéo cáp quang truyền thống hay xây dựng các trạm phát sóng BTS mặt đất gặp phải rào cản lớn về chi phí, độ suy hao tín hiệu và điều kiện thi công. Người dân buộc phải chịu cảnh “trắng sóng”, thậm chí phải di chuyển lên các triền đồi cao để “hứng” từng vach sóng thủ công khi cần liên lạc khẩn cấp hoặc cập nhật thông tin thời tiết, thị trường.

Đồng chí Lê Phương Đông, Trưởng phòng Viễn thông, Sở Khoa học và

Công nghệ cho biết: Sự xuất hiện của công nghệ LEO như Starlink đã thay đổi hoàn toàn cục diện đó. Thiết bị thu phát tín hiệu vệ tinh được lắp đặt trực tiếp tại khu dân cư, giúp sóng Internet và thông tin di động phủ kín từng hộ gia đình. Nhờ đó, người dân tại các “vùng lùm” nay đã có thể sử dụng điện thoại thông minh, tiếp cận dịch vụ công trực tuyến và tra cứu kỹ thuật sản xuất ngay tại nhà. Theo Trưởng phòng Viễn thông, Lê Phương Đông, để hỗ trợ người dân trong giai đoạn đầu, các hộ gia đình tại đây sẽ được miễn phí dịch vụ viễn thông trong 6 tháng, để đồng bào làm quen, khai thác hiệu quả hạ tầng số mới.

Áp lực kỹ thuật và bài toán dài hạn

Anh Chu Tuấn Việt, Chuyên viên Tư vấn Giải pháp CNTT và Chuyển đổi số, Tập đoàn Viễn thông Quân đội - Chi

nhánh Viettel Tuyên Quang chia sẻ: Nhìn bà con lần đầu tiên có sóng điện thoại ngay trong nhà, không phải đi xa hứng sóng nữa, anh em thấy rất vui và hạnh phúc. Tuy nhiên, quá trình triển khai thực tế tại hiện trường cũng đặt ra những thách thức kỹ thuật đòi hỏi lời giải lâu dài.

Tại một số điểm lùm sóng nằm ở các khu vực hoàn toàn chưa có lưới điện quốc gia, buộc đội ngũ kỹ thuật phải kết hợp sử dụng pin năng lượng mặt trời để duy trì nguồn điện cho thiết bị hoạt động liên tục. Bên cạnh đó, việc vận hành thiết bị vệ tinh trong điều kiện thời tiết miền núi khắc nghiệt như mưa lũ hay mây mù dày đặc vẫn đang được tiếp tục khảo sát, đánh giá kỹ thuật nhằm đảm bảo độ bền và sự ổn định lâu dài của đường truyền.

Trưởng phòng Viễn thông, Sở Khoa học và Công nghệ Lê Phương Đông khẳng định: Việc đưa công nghệ Starlink vào giải quyết bài toán “vùng lùm” sóng phản ánh tư duy linh hoạt và quyết đoán trong việc ứng dụng công nghệ mới vào thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Thay vì chờ đợi hạ tầng cáp quang truyền thống vốn đòi hỏi thời gian và nguồn vốn khổng lồ cho những khu vực dân cư thưa thớt, công nghệ vệ tinh đã giúp “đi tắt đón đầu”, nhanh chóng phủ kín khoảng trống thông tin.

Khi thông tin được khơi thông, các mô hình kinh tế nông nghiệp và du lịch cộng đồng tại địa phương có thêm điều kiện tiếp cận thị trường, quảng bá sản phẩm và kết nối giao thương rộng mở. Có thể thấy, việc xóa các điểm lùm sóng không chỉ đơn thuần là một dự án lắp đặt thiết bị, mà là bước đi thiết thực hiện thực hóa nguyên tắc cốt lõi của công cuộc chuyển đổi số: Không để ai bị bỏ lại phía sau.

Bài, ảnh: ĐOÀN THU

Với nhiều cách làm linh hoạt, Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Ngọc Long, tỉnh Tuyên Quang đã trở thành điểm tựa vững chắc, đồng hành cùng hội viên phát triển kinh tế, giảm nghèo bền vững. Từ nguồn vốn vay, chuyển giao khoa học kỹ thuật đến hỗ trợ khởi nghiệp, nhiều phụ nữ đã vươn lên làm chủ cuộc sống.

HỘI LHPN xã Ngọc Long có 1.258 hội viên. Để giúp hội viên, phụ nữ phát triển kinh tế, Hội LHPN xã thường xuyên tổ chức các hoạt động tuyên truyền, phối hợp với các ban, ngành mở các lớp tập huấn về kỹ thuật trồng các loại giống ngô, lúa, chuyển đổi cây trồng, kỹ thuật trồng chè, cây ăn quả, cây lấy gỗ, kỹ thuật nuôi trâu vỗ béo. Cùng với hỗ trợ vốn, Hội duy trì các mô hình kinh tế phù hợp với điều kiện của hội viên tại cơ sở. Tiêu biểu là mô hình chăn nuôi lợn đen, lợn thịt, lợn sinh sản tại các Chi hội Ngọc Long, Tà Mung và mô hình nuôi dê tại Chi hội Noong Khắt. Thông qua các mô hình, hội viên có điều kiện trao đổi kinh nghiệm, học hỏi cách tổ

Đồng hành cùng phụ nữ phát triển kinh tế

chức chăn nuôi, hỗ trợ nhau trong quá trình sản xuất, từng bước nâng cao ý thức chủ động phát triển kinh tế.

Việc duy trì các mô hình không chỉ hướng đến tạo thu nhập cho từng hộ gia đình mà còn góp phần thúc đẩy tinh thần đoàn kết, tương trợ giữa các hội viên. Từ thực tiễn sản xuất, những kinh nghiệm phù hợp được chia sẻ, giúp chị em có thêm cơ sở lựa chọn hướng phát triển kinh tế theo điều kiện về lao động, vốn và khả năng của gia đình.

Trước đây, gia đình chị Tấn Thị Mầu chủ yếu làm nương, trồng ngô, sắn, thu nhập mỗi năm chỉ đạt khoảng 40 - 50 triệu đồng. Sau khi trở chi hội sản xuất, số tiền còn lại không đáng là bao. Có năm mất mùa, gia đình chị thuộc diện hộ nghèo của xã.

Thông qua các buổi sinh hoạt Chi hội Phụ nữ, chị Mầu được tuyên truyền về nguồn vốn vay hỗ trợ phát triển kinh tế. Mạnh dạn đăng ký vay vốn, chị còn được tham gia hai lớp tập huấn hướng dẫn

Mô hình trồng cây hồi của hội viên phụ nữ xã Ngọc Long.

kỹ thuật trồng, chăm sóc cây hồi và cây sa nhân dưới tán rừng. Từ nguồn vốn và kiến thức được tiếp cận, gia đình chị từng bước chuyển hướng sản xuất, tận dụng diện tích đất hiện có để phát triển cây trồng phù hợp.

Từ khi được vay 50 triệu đồng và chuyển sang trồng hồi xen sa nhân trên 0,8 ha đất rừng, kinh tế gia đình đã thay đổi rõ rệt. Năm đầu tiên,

gia đình tập trung cải tạo đất, trồng cây nên chưa có thu. Sang cuối năm, 800 khóm sa nhân đã cho thu được 60 kg khô, bán được gần 10 triệu đồng. So với trước đây, thu nhập tăng hơn 20 triệu đồng/năm, công việc đỡ vất vả hơn vì cây được liệu không phải làm cỏ thường xuyên như cây ngô. Từ nguồn lãi, gia đình chị đã trả được một phần vốn vay. “Nhờ được Hội Phụ nữ xã tin

chấp cho vay vốn và hướng dẫn kỹ thuật nên gia đình tôi mới có được như hôm nay”, chị Mầu chia sẻ.

Chị Triệu Thị Hương, Chủ tịch Hội LHPN xã Ngọc Long, cho biết: “Thời gian tới, Hội tiếp tục hỗ trợ phụ nữ tiếp cận nguồn vốn vay ưu đãi, nâng cao kiến thức sản xuất, sử dụng vốn đúng mục đích và phát triển các mô hình kinh tế phù hợp với điều kiện địa phương. Qua đó, giúp hội viên tăng thu nhập, cải thiện đời sống, góp phần giảm nghèo bền vững và xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc”.

Đồng hành cùng hội viên vươn lên làm chủ cuộc sống, Hội LHPN xã Ngọc Long tiếp tục triển khai hiệu quả các phong trào thi đua, đa dạng hóa hoạt động hỗ trợ kinh tế, qua đó giúp chị em nâng cao thu nhập, cải thiện đời sống, góp phần thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc.

Bài, ảnh: MINH TÂM

Sáng mãi phẩm chất... (TIẾP THEO TRANG 1)

MANG trên mình thương tật do chiến tranh để lại, nhưng Cựu chiến binh Tô Trọng Bôn, tổ dân phố 23, phường An Tường vẫn nỗ lực vượt khó, phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ", vươn lên làm kinh tế giỏi. Không chỉ tạo việc làm cho lao động địa phương, ông còn tích cực tham gia các hoạt động nhân đạo, giúp đỡ người nghèo, an sinh xã hội, góp sức xây dựng quê hương.

Tháng 3-1979, theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc, ông Tô Trọng Bôn lên đường nhập ngũ, tham gia chiến đấu bảo vệ biên giới. Tháng 9-1987, ông xuất ngũ trở về địa phương, mang trên mình thương tật 54% do chiến tranh để lại. Những ngày đầu trở về, cuộc sống gia đình gặp muôn vàn khó khăn. Sức khỏe giảm sút, vợ chồng không có việc làm ổn định, các con còn nhỏ, thiếu vốn sản xuất khiến cuộc sống luôn trong cảnh thiếu trước hụt sau.

Không cam chịu đời nghèo, ông Bôn quyết tâm tìm hướng phát triển kinh tế. Đến năm 2006, ông đi nhiều nơi học hỏi kinh nghiệm, tìm hiểu nhu cầu thị trường, lựa chọn nghề sản xuất đồ gỗ kết hợp nuôi cá thương phẩm. Những ngày đầu khởi nghiệp, thiếu vốn, thiếu máy móc, đầu ra sản phẩm chưa ổn định, ông phải chật chiu từng đồng, lấy ngắn nuôi dài. Được sự động viên, hỗ trợ của Hội Cựu chiến binh, chính quyền địa phương cùng sự đồng lòng của gia đình, ông từng bước đầu tư trang thiết bị, mở rộng xưởng gỗ, cải tạo ao nuôi cá.

Đến nay, cơ sở sản xuất đồ gỗ của gia đình ông hoạt động ổn định, tạo việc làm thường xuyên cho 8 - 10 lao động địa phương. Ông chủ trọng nâng cao chất

lượng, đa dạng mẫu mã sản phẩm, mở rộng thị trường tiêu thụ trong và ngoài tỉnh. Sau khi trừ chi phí, hoạt động sản xuất, kinh doanh đồ gỗ mang lại thu nhập từ 150 triệu đến hơn 300 triệu đồng mỗi năm.

Đồng thời, ông phát triển mô hình nuôi cá thương phẩm trên diện tích ao hơn 9.000 m². Ông lựa chọn phương pháp nuôi cá sử dụng nguồn thức ăn tự nhiên như cỏ, lá chuối, thân ngô, vừa tận dụng nguyên liệu sẵn có, vừa nâng cao chất lượng sản phẩm. Mỗi năm, mô hình nuôi cá mang lại nguồn thu từ 100 - 150 triệu đồng. Tổng thu nhập của gia đình đạt khoảng 300 - 450 triệu đồng/năm.

Không chỉ làm kinh tế giỏi, Cựu chiến binh Tô Trọng Bôn còn tích cực tham gia các hoạt động an sinh xã hội. Phát huy nghĩa tình đồng đội, ông thường xuyên chia sẻ kinh nghiệm sản xuất, giúp hội viên phát triển kinh tế; thăm hỏi, tặng quà thương binh, bệnh binh và đồng đội có hoàn cảnh khó khăn. Đặc biệt, ông đã ủng hộ 300 triệu đồng thực hiện chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát, góp phần giải quyết các hộ nghèo, gia đình chính sách ổn định cuộc sống. Cùng với đó, ông tích cực đóng góp Quỹ Khuyến học, hỗ trợ tổ chức Tết Trung thu, tài trợ làm mô hình đèn Trung thu cho thiếu nhi với tổng trị giá gần 100 triệu đồng.

Với những nỗ lực vượt khó vươn lên và đóng góp cho cộng đồng, ông Tô Trọng Bôn đã nhận được nhiều Bằng khen của các cấp, đoàn thể. Mới đây, ông được Hội Cựu chiến binh tỉnh biểu dương, khen thưởng có thành tích xuất sắc trong phong trào "Cựu chiến binh giúp nhau giảm nghèo, làm kinh tế giỏi" giai đoạn 2021 - 2026.

NHỎ NHẸ NHẮC NHAU

Đừng để người già phải chờ

SÁNG sớm, khi những đám mây còn vắt ngang sườn núi, bà Vàng Thị Súa đã dậy nhóm bếp. Năm nay ngoài bảy mươi tuổi, chân bà không còn nhanh nhẹn, đôi mắt cũng đã mờ đi nhiều. Thế nhưng, ngày nào bà cũng cố gắng làm những việc vữa sức như nhặt rau, cho gà ăn, trông nhà để con cháu yên tâm lên nương.

Hôm ấy là ngày chợ phiên. Từ mấy hôm trước, bà đã nhờ cháu trai là Mí Cháu đưa xuống chợ mua ít chỉ mầu để khâu lại bộ trang phục truyền thống đã cũ. Chữ vui vẻ nhận lời. Nhưng đến sáng, thấy người bạn rủ đi đá bóng ở sân trung tâm xã. Nghỉ chợ phiên còn họp đến trưa, Chứ bảo bà: "Bà cứ đợi cháu một lát, cháu đi chơi về sẽ đưa bà xuống chợ".

Bà Súa gặt đầu. Bà lấy chiếc khăn đội đầu đẹp nhất, mặc áo chàm, cẩn thận gấp chiếc túi vải rồi ngồi bên cửa chờ cháu. Mặt trời dần lên cao, sương trên mái nhà đã tan, nhưng Chứ vẫn chưa về. Bà mấy lần đứng dậy nhìn ra con đường dẫn vào bản rồi lại ngồi xuống chiếc ghế gỗ.

Gần trưa, Chứ mới trở về. Thấy bà vẫn mặc quần áo chỉnh tề, nó ngạc nhiên: "Ồ, bà chưa đi chợ à?". Bà Súa cười hiền: "Bà đợi cháu mà. Giờ chắc chợ cũng sắp tan rồi". Chứ gãi đầu, nói nhanh: "Thế để chiều sau cháu đưa bà đi nhé!". Bà không trách, chỉ lặng lẽ tháo chiếc khăn đội đầu, cất chiếc túi vải vào góc tủ.

Chiều ấy, lúc giúp mẹ phơi ngô, Chứ kể chuyện với mẹ. Nghe xong, mẹ hỏi: "Con có biết vì sao bà muốn đi chợ không?". Chứ đáp: "Bà mua chỉ khâu áo thôi mà mẹ". Mẹ nhẹ nhàng nói: "Chỉ mầu thì mẹ có thể mua hộ. Nhưng bà muốn

được xuống chợ, gặp lại những người quen, hỏi thăm bạn cũ. Bà già rồi, ít khi đi xa. Có những niềm vui với bà mà người trẻ mình không thể y".

Chứ nghe xong thấy ân hận. Nó nhớ hồi còn nhỏ, mỗi lần đi chợ cùng bà, thế nào bà cũng mua cho nó chiếc bánh ngô hoặc gói kẹo nhỏ. Những hôm đường trơn, bà nắm chặt tay cháu, bước thật chậm để nó không ngã. Vậy mà giờ đây, khi bà cần cháu đưa đi một đoạn đường, nó lại để bà ngồi đợi gần cả buổi sáng.

Phiên chợ sau, Chứ chủ động dậy sớm. Nó chuẩn bị chiếc ghế chống cho bà, mang theo chai nước rồi đi xuống con đường dẫn ra chợ. Gặp mấy người bạn rủ đi chơi, nó cười: "Hôm nay mình đưa bà đi chợ đã, chiều về chơi sau".

Đến chợ, bà Súa gặp lại người bạn cũ ở bản bên. Hai bà ngồi trò chuyện rất lâu, hỏi thăm chuyện con cháu, mùa màng. Chứ ngồi gần đó, nhìn nụ cười của bà, bỗng thấy buổi sáng hôm ấy thật đáng quý.

Người già ở miền núi thường không đòi hỏi con cháu điều gì lớn lao. Một chuyến đi chợ, một buổi trò chuyện hay một lần được con cháu đưa đi thăm người quen cũng có thể mang lại niềm vui. Trong nhịp sống bận rộn, người trẻ đôi khi dễ quên rằng thời gian của người già không còn nhiều như trước.

Bởi vậy, khi ông bà, cha mẹ nhờ một việc nhỏ, nếu có thể, hãy dành thời gian thực hiện. Đừng để những lời hẹn "lát nữa", "ngày mai", "phiên sau" cứ kéo dài mãi. Có những niềm vui nếu bỏ lỡ hôm nay, chưa chắc ngày mai còn người vẹn.

ĐỨC QUÝ

HỎI VÀ ĐÁP

Học bạ số có giá trị pháp lý như học bạ giấy

Hỏi: Từ ngày 8/10/2026, học bạ số được sử dụng như thế nào và có phải nộp thêm học bạ giấy khi thực hiện các thủ tục liên quan hay không?

Đáp: Thông tư số 70/2026/TT-BGDĐT ngày 22/8/2026 của Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về quản lý và sử dụng học bạ số trong các cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên, có hiệu lực thi hành từ ngày 8/10/2026.

Theo đó, học bạ số được tạo lập đúng thẩm quyền, đúng quy trình, đúng chuẩn dữ liệu, có đầy đủ nội dung theo quy định và được ký số theo quy định thì có giá trị pháp lý như học bạ giấy, được sử dụng trong hoạt động quản lý giáo dục và đào tạo, thực hiện thủ tục hành chính và các giao dịch hợp pháp có liên quan.

Học bạ số được sử dụng để phục vụ tuyển sinh, chuyển trường, xác minh thông tin về học tập, xét hoàn thành chương trình, xét lên lớp; đồng thời phục vụ công tác quản lý giáo dục và thực hiện các thủ tục hành chính có liên quan.

Khi học bạ số, bản điện tử học bạ số hoặc bản trích lục điện tử học bạ số đã đáp ứng các điều kiện theo quy định, cơ quan, tổ chức tiếp nhận không được yêu cầu người học nộp thêm học bạ giấy, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác. Người học hoặc người đại diện theo pháp luật của người học có quyền yêu cầu cơ sở giáo dục chuyển đổi học bạ số sang văn bản giấy và không phải trả phí.

Mỗi người học được tạo lập một học bạ số duy nhất gắn với mã số hồ sơ học tập suốt đời.

QUÝ ANH

CAO NGUYỄN ĐÁ

Cây ngô trong hốc đá

SÁNG sớm, khi nắng còn chưa vượt qua những dãy núi tai mèo, chị Vàng Thị Mỹ đã đeo giỏ lên nương. Trong giỏ là một túi ngô giống, chiếc cốc nhỏ đã mòn lưỡi và chai nước mang theo từ nhà. Con trai chị, cậu bé Sùng Mí Pó đang học lớp 6, hôm ấy được nghỉ nên lẻo đẻo đi sau mẹ.

Nương ngô của gia đình chị Mỹ nằm chênh vênh trên một sườn núi đá. Gọi là nương, nhưng đất chẳng được bao nhiêu. Giữa những phiến đá xám lờm chom chỉ có từng hốc nhỏ, hốc rộng bằng vài chiếc móng. Từ nhiều đời nay, người dân trên Cao nguyên đá vẫn chất chiu từng nắm đất trong những hốc như thế để gieo ngô.

Đến nương, chị Mỹ cúi xuống, dùng cốc khơi lớp đất mỏng trong từng hốc đá rồi thả vào đó vài hạt ngô. Chị lấy chân gạt nhẹ đất phủ lên. Công việc cứ lặp đi lặp lại, chậm chạp và nhẫn nại.

Pó ngồi trên một phiến đá nhìn mẹ hồi lâu rồi hỏi:

- Mẹ ơi, sao năm nào mình cũng trồng ngô ở đây? Đất ít thế này, làm mãi có được bao nhiêu đâu?

Chị Mỹ dừng tay, lấy ống tay áo lau mồ hôi trên trán. Chị nhìn xuống thung lũng, nơi những mái nhà nhỏ xíu nằm giữa bạt ngàn đá rồi cười:

- Ít đất thì mình trồng ít. Có hốc nào có đất thì tra hạt vào hốc ấy. Không trồng thì lấy gì mà ăn?

Pó im lặng. Cậu từng nhiều lần theo mẹ lên nương, nhưng hôm ấy mới để ý bàn tay mẹ. Những ngón tay chai sần, móng tay dính đầy đất. Có những hốc đá nhỏ, chị phải dùng tay bới từng nắm đất, nhặt sỏi đá ra rồi mới tra được mấy hạt ngô.

Chị kể với con rằng ngày trước, bà ngoại cũng đất chị lên chính những nương đá này. Khi ấy chưa có đường bê tông, ngô thu hoạch xong phải gửi từng gửi về nhà. Những năm mưa thuận, ngô đầy gác bếp. Năm hạn, cây thấp, bắp nhỏ nhưng nhà nào cũng cố giữ lại những bắp chắc nhất làm giống cho vụ sau.

"Người ở đây quen rồi con ạ. Đá nhiều thì mình tìm đất trong đá. Năm nay chưa tốt thì sang năm lại trồng", chị nói.

Gần trưa, hai mẹ con mới tra hết túi giống. Trước khi về, Pó quay lại nhìn những hốc đất nhỏ nằm rải rác giữa màu xám của đá. Chẳng nhìn thấy hạt ngô nào nữa, tất cả đã được vùi xuống lớp đất mỏng.

Vài tuần sau, những mầm ngô xanh nhú lên. Từ xa nhìn lại, cả sườn núi như có thêm những chấm xanh li ti chen giữa đá tai mèo.

Pó chạy lên nương, chỉ cho mẹ từng cây ngô mới mọc. Chị Mỹ nhìn con, cười bảo:

- Thấy chưa, có đất là cây mọc được.

Cậu bé không nói gì, chỉ cúi xuống nhổ mấy ngọn cỏ cạnh một cây ngô nhỏ.

Trên Cao nguyên đá, người ta vẫn tra ngô như thế qua bao mùa. Từng hạt giống được đặt vào những hốc đất ít ỏi, đối mặt với nắng, gió và thiếu nước. Cây ngô lớn lên giữa đá cũng giống như con người nơi đây: không lựa chọn được đất bằng hay đất khó, nhưng ở đâu có thể bén rễ thì ở đó họ lại cần mẫn vun trồng, chờ một mùa xanh.

HOÀNG ANH

Tăng cường hợp tác giữa Việt Nam với đảo Kefalonia (Hy Lạp)

Đại sứ Phạm Thị Thu Hương cùng Đại sứ, Đại biện các nước thành viên Ủy ban ASEAN tại Hy Lạp.

TRONG khuôn khổ chuyến công tác tại đảo Kefalonia (Hy Lạp) vừa qua, Đại sứ Việt Nam tại Hy Lạp Phạm Thị Thu Hương cùng Đại sứ, Đại biện các nước thành viên Ủy ban ASEAN tại Hy Lạp đã có cuộc gặp, làm việc với Quyền thị trưởng Argostoli, thủ phủ đảo Kefalonia.

Chào mừng Đại sứ, Đại biện các nước thành viên

Ủy ban ASEAN tại Hy Lạp tới thăm đảo Kefalonia, Quyền thị trưởng George Tsilomidos phát biểu nêu rõ: Với quan hệ truyền thống lâu đời được thiết lập từ thế kỷ XVII giữa Kefalonia và Thái Lan, chính quyền và người dân đảo Kefalonia mong muốn mở rộng và tăng cường quan hệ hợp tác với các nước tại khu vực Đông Nam Á.

Quyền thị trưởng George Tsilomidos cho biết: Trải dài

trên diện tích 1.000 km², với 35.000 dân, đảo Kefalonia mỗi năm đón gần 1 triệu khách du lịch quốc tế, hơn 160.000 lượt hành khách tàu biển. Từ đảo có các chuyến bay trực tiếp tới các nước châu Âu. Cùng với du lịch, dịch vụ là mũi nhọn, các sản phẩm truyền thống như dầu olive, rượu vang, phô-mai... của đảo Kefalonia cũng rất phong phú và được người tiêu dùng ưa chuộng.

Phát biểu tại cuộc gặp, Đại sứ Việt Nam tại Hy Lạp Phạm Thị Thu Hương đã giới thiệu tình hình và tiềm năng phát triển kinh tế của Việt Nam, quan hệ truyền thống hữu nghị giữa hai nước Việt Nam - Hy Lạp.

Đại sứ Phạm Thị Thu Hương nêu rõ: Tiếp theo các hoạt động kỷ niệm và trao đổi đoàn nhân dịp kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước vào năm 2025, từ đầu năm 2026 đến nay, Phó Chủ tịch thứ nhất Quốc hội Hy Lạp Ioannis Plakiotakis và Bộ trưởng Ngoại giao Hy Lạp George Gerapetritis đã có các chuyến thăm chính

thức tới Việt Nam. Quan hệ chính trị tốt đẹp là cơ sở thuận lợi để hai nước đẩy mạnh quan hệ trên tất cả các lĩnh vực. Việt Nam luôn coi trọng và mong muốn tăng cường quan hệ với Hy Lạp nói chung và đảo Kefalonia nói riêng, nhất là trong lĩnh vực du lịch, hợp tác lao động.

Cũng trong khuôn khổ chuyến công tác tại Kefalonia, Ủy ban ASEAN tại Hy Lạp đã tổ chức cuộc họp lần thứ 44 với sự tham dự của các Đại sứ, Đại biện của các nước ASEAN và Bộ trưởng Ngoại giao Hy Lạp George Gerapetritis đã có các chuyến thăm chính

Đại sứ Việt Nam tại Hy Lạp Phạm Thị Thu Hương (thứ hai bên trái) cùng Đại sứ các nước ASEAN gặp Bộ trưởng Lao động Hy Lạp.

ĐỨC QUÝ (Theo Báo Nhân Dân)

MỌI MIỀN ĐẤT NƯỚC

Lào Cai

Phát triển kinh tế lâm nghiệp vùng hồ Thác Bà

Người dân xã Bảo Ái tập trung phát triển cây quế theo hướng hữu cơ.

TỪ những quả đồi trước đây chỉ mang lại nguồn thu nhỏ lẻ, nhiều xã vùng hồ Thác Bà đang từng bước hình thành vùng rừng trồng tập trung, tạo nguồn nguyên liệu ổn định cho chế biến gỗ. Được đầu tư, chăm sóc và khai thác hợp lý, rừng trồng giúp người dân nâng cao thu nhập, tạo thêm việc làm, thúc đẩy kinh tế địa phương phát triển.

Hiện, xã Thác Bà có 5.700 ha cây lâm nghiệp, sản lượng khai thác đạt hơn 65.000 m³/năm. Nguồn nguyên liệu này là cơ sở để phát triển chế biến, đồng thời đặt ra yêu cầu gắn kết chặt chẽ hơn giữa doanh nghiệp và người trồng rừng.

Nằm được nhu cầu của cơ sở sản xuất, người dân có thể chủ động lựa chọn giống, chăm sóc và tính

toán thời điểm khai thác phù hợp, từng bước nâng cao chất lượng gỗ.

Cùng với keo, quế và gù hương, tre măng Bát độ đang góp phần phát huy giá trị đất đai, tạo nguồn nguyên liệu cho chế biến tại vùng hồ. Khác với cây lấy gỗ phải chờ nhiều năm mới khai thác, tre măng sau thời gian ngắn có thể cho thu hoạch hằng năm, giúp người dân có thêm nguồn thu để trang trải cuộc sống và đầu tư sản xuất.

Từ các hộ trồng rừng đến những cơ sở chế biến gỗ, măng tre, mối liên kết giữa sản xuất và tiêu thụ đang giúp vùng hồ Thác Bà khai thác hiệu quả hơn lợi thế của mình. Giá trị thu được thể hiện ở nguồn thu từ bán gỗ, thu hoạch măng và những việc làm được tạo ra ngay tại địa phương.

Cao Bằng

Xã Thạch An tập trung phát triển cây chè hàng hóa

Người dân thôn Thị Ngàn, xã Thạch An thu hoạch chè.

PHÁT huy lợi thế về điều kiện thổ nhưỡng, khí hậu và chất lượng đặc trưng của chè Thị Ngàn, xã Thạch An tập trung đẩy mạnh phát triển vùng trồng chè theo hướng hàng hóa, sản xuất hữu cơ; chú trọng ứng dụng khoa học kỹ thuật trong các khâu sản xuất, chế biến, bảo quản và tăng cường kết nối thị trường, qua đó nâng cao giá trị cây chè, tạo việc làm, tăng thu nhập cho người dân.

Phó Chủ tịch UBND xã Thạch An Nông Thị Hà cho biết: Cây chè là một trong những cây trồng tiềm năng của địa phương, phù hợp với thổ nhưỡng, khí hậu và tập quán canh tác của người dân, bước đầu mang lại giá trị kinh tế cao. Xã tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, vận động người dân duy trì diện tích hiện có, từng bước mở rộng diện tích vùng trồng tập trung; hướng dẫn áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào chăm sóc, thu hái, chế biến; khuyến khích sản xuất theo hướng

an toàn, bền vững. Tăng cường kết nối với các doanh nghiệp, hợp tác xã nhằm tìm kiếm đầu ra ổn định, xây dựng thương hiệu và nâng cao giá trị sản phẩm chè, góp phần tăng thu nhập, cải thiện đời sống cho người dân, thúc đẩy phát triển kinh tế nông nghiệp tại địa phương.

Với sự chủ động đầu tư sản xuất, chế biến của người dân cùng sự đồng hành của chính quyền địa phương, cây chè đang từng bước khẳng định vai trò trong phát triển kinh tế nông nghiệp ở Thạch An. Phát triển chè theo hướng hàng hóa gắn với nâng cao chất lượng và mở rộng thị trường sẽ tạo nền tảng để người trồng chè tăng thu nhập, tạo cơ sở để thương hiệu chè Thị Ngàn phát triển ổn định và bền vững trong thời gian tới.

NGUYỄN HẰNG
(Theo các báo địa phương)